МАШИНА ТЕРИМИГА ШАЙЛАНИНГ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 171 (13.433).
30 ИЮЛЬ 1966 йил
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

◆ **1966 йил машина теримида катта бурилиш йили бўлсин**

◆ **Ҳар бир хўжаликда мумкин қадар кўпроқ ер машина теримига ажратилсин**

◆ ***Агрегатларнинг икки смена ишлашини кўзлаб, механик-ҳайдовчи кадрларни етарли тайёрлайлик.***

«ФАРҒОНА» КАПИТАНЛАРИ

Мирзачўл ерларида ташкил топган навқирон «Фарғона» совхози далаларида иш қизғин. Пахтакорлар бу йил мамлакатга 8.500 тонна «оқ олтин» етказиб бериш ҳис-туйғулари билан тўлиб тошгандирлар. Бунинг учун ҳар туп ғўза қалб қўри билан парвариш қилинмоқда, вақтида озиқлантирилиб, маромида сувга қондирилмоқда. Бу, яхши самаралар беряпти. Ҳозир ҳар туп ғўзада 7-8 тадан гул, 4-5 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин.

Фарғоналиклар ялпи ҳосилнинг 75 процентини машиналарда териб оладилар. Бу ишда «зангори кема» капитанлари жасорат кўрсатишади. Улар ён қўшнилари — «Андижон» совхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажоновнинг чақиригига жавобан машина теримига жуда яхши тайёргарлик кўришяпти. Совхоздаги 98 та агрегатнинг ҳаммаси ремонтдан чиқарилди.

Машинада пахта териш планини муваффақиятли бажариш учун астойдил курашаётган механик-ҳайдовчилар ҳозирданоқ график тузиб қўйишди. Шунга асосан, ҳар бир машина мавсумда кам деганда ўртача 70 тоннадан пахта териши керак. Ўнгар Намозов, Қодир Мингалиев, Ваҳоб Қобилов каби «зангори кема» капитанлари бу йилги мавсумда 150 тоннадан пахта теришга аҳд қилишган.

Пахта планини узоғи билан 40 иш кунида бажаришга бел боғлаган совхоз азаматларининг ҳиммати баланд.

С. ҚОДИРОВ.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Шовот районидаги «Ленинград» колхози чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини ошириб бажардилар.

О. МАДРАҲИМОВ.

ҚИММАТЛИ ТАШАББУС

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ КОЛХОЗЛАРИ, СОВХОЗЛАРИ, «УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» КОРХОНАЛАРИ ВА ТАЙЁРЛОВ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ 1966 ЙИЛДА 70 ПРОЦЕНТ ҲОСИЛНИ МАШИНАЛАР БИЛАН ТЕРИШ ЮЗАСИДАН ОЛИНГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАШ ЮЗАСИДАН

ТАДБИРЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

Оққўрғон районининг колхоз ва совхозлари пахта йиғим-теримини механизациялаш соҳасида анча ютуқларни қўлга киритдилар. 1965 йили 43 минг тонна, яъни ҳосилнинг 60 процентдан кўпроғи машиналар билан териб олинди. Бу район хўжаликларига пахта тайёрлаш йиллик планлари ва социалистик мажбуриятларни қисқа муддатда бажариш, йиғим-терим таннархини камайтириш, келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида бажариш имконини берди.

Оққўрғон районининг колхоз ва совхозлари 1966 йилда 50 минг тонна пахтани, яъни ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғини машиналар билан териш мажбуриятини олдилар, мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган тадбирларни ишлаб чиқдилар ва уларни қатъият билан амалга оширмоқдалар.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети оққўрғонликларнинг тадбирларини маъқуллади.

Тошкент область партия комитети ва Оққўрғон район партия комитетига бу тадбирларнинг амалда бажарилишини таъминлаш вазифаси юкланди. Область ва район партия комитетларига Оққўрғон районининг тадбирларини кенг муҳокама қилишни ташкил этиш, пахта териш техникасидан юксак унумли фойдаланиш, йиғим-терим ишларини механизациялашни ҳар томонлама кенгайтириш учун социалистик мусобақага раҳбарлик қилиш вазифаси топширилди.

Республика ва область газеталари редакциялари, Узбекистон ССР Министрлар Советининг радиоэшиттириш ва телевидение бўйича давлат комитетига пахтани машинада теришга тайёргарлик билан боғлиқ масалаларни ёритишни кучайтириш, бу соҳадаги камчиликларни қаттиқ танқид қилиш, ижобий тажрибаларни кенгроқ ёритиш вазифаси юкланди.

КПСС XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети май (1966 йил) Пленумининг тарихий қарорларидан илҳомланган Оққўрғон районининг меҳнаткашлари ғўза ривожланишининг дастлабки даврида ноқулай об-ҳаво шароити туфайли юз берган қийинчиликларни енга бориб, ҳозир ўтган йилдагига қараганда анча юқори ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Район деҳқонлари бутун август ойи мобайнида мўл ва эртапишар ҳосил тўплаш ва давлатга олдинги мажбуриятда кўзда тутилган 65 минг тонна эмас, балки 70 минг тонна пахта етказиб бериш учун курашни давом эттирмоқдалар.

Оққўрғон район колхозлари ва совхозларида пахтани йиғиб-териб олиш ва давлатга топширишга тайёргарлик ишлари қизиб кетди. Машина теримига катта умид боғланмоқда.

Район хўжаликларида машина терими соҳасида озмунча тажриба орттирилгани йўқ. Ўтган йил кузда 43 минг тонна, яъни ҳосилнинг 60 процентдан кўпроғи машиналар билан териб олинди. Бу йил район механизаторлари, колхозчилари ва совхозларнинг ишчилари эришилган ютуқни мустаҳкамлабгина қолмасдан механизмлар ёрдами билан пахта теришни анча кенгайтиришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар.

Сирдарё областидаги «Андижон» совхози комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажоновнинг очиқ хатини муҳокама қилиб ва ўз имкониятларимизни чамалаб кўриб, бу йил машиналар билан бутун ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғини — 50 минг тонна пахтани териш юзасидан социалистик мажбурият оламиз. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», 2-«Оққўрғон», «Коммунизм» совхозлари, Ленин номли, Калинин номли, Киров номли, Энгельс номли, «Ленинград», Свердлов номли, «Москва», Димитров номли колхозларда ҳосилнинг 80-87 проценти машиналар билан териб олинади. Шу билан бирга машиналар ёрдами билан терилган ҳосилнинг сифатини ошириш: биринчи сорт пахтанинг миқдорини ошириш, тайёрлов пунктига топширилаётган маҳсулотнинг ифлосланиши ва намлигини камайтиришга алоҳида эътибор берилади.

Бу катта вазифаларни муваффақиятли бажариш учун қуйидаги тадбирлар амалга оширилади:

ДАЛАЛАРНИ ТАЙЁРЛАШ

28.800 гектар пахта майдонининг 25 минг гектарга яқинини машина теримига ажратамиз ва пахта териш машиналарининг юксак унумли ишлаши учун қулай шароитлар яратамиз.

Ғўзани азотли ўғитлар билан озиқлантириш ҳамма ерда тугалланди. Ҳозир суғоришнинг юксак сифатли бўлишига эришяпмиз, ортиқча суғоришга, шунингдек ғўзани чанқатиб қўйишга йўл қўймаётирмиз.

Суғоришни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш фақат мўл ва эртапишар ҳосил учунгина эмас, балки эгатлар ювилиб кетишининг олдини олиш учун ҳам муҳимдир. Пахта териш машиналари ва подборщикларнинг унумли ишлаши ана шунга боғлиқдир.

Барча участкаларда тупроқни майда қилиб юмшатган ҳолда культивация ўтказамиз. Эгатларни ғўза қаторларининг қоқ ўртасидан оламиз.

Суғоришни қатор ораларини ишлаш билан тўғри қўшиб олиб бориш ҳисобига пахта майдонларининг бегона ўтлардан холи бўлишига эришамиз. Охирги суғоришдан сўнг, тахминан 15-20 августда далаларни яна бир бор диққат билан текшириб, зарур бўлган жойларда далаларни йиғим-терим олдидан охирги марта бегона ўтлардан тозалаймиз. Ўқариқлар ўз вақтида текисланади. Яна шуни айтиш керакки, биз далаларда ўнқир-чўнқирлар бўлишига йўл қўймаймиз.

Йиғим-терим бошлангунга қадар кўприклар ва хўжаликлар территориясидаги йўлларни ремонт қилиб қўямиз, машина терими учун ажратилган участкаларга борадиган йўллар тайёрлаймиз.

ТЕХНИКАНИ ТАЙЁРЛАШ

Биз биринчи сортга топшириладиган пахтанинг миқдорини ошириш мақсадида йиғим-теримни шпинделли пахта териш машиналари билан 24-25 иш кунида тугаллашни мўлжаллаяпмиз. Бунинг учун далаларга 1054 терим машинасини олиб чиқамиз. Хўжаликларда мавжуд машиналар (бракка чиқарилган эски техникани қўшиб ҳисоблаганда) ва бу йил учун ажратилган фонд ана шунчадир. Бундан ташқари яна анча техника сотиб олиш мўлжалланмоқда.

«Узсельхозтехника» район бирлашмаси ва бўлимлари устахоналарида машиналарни ремонт қилиш бошлаб юборилган.

Тайёргарлик планли суратда, график бўйича олиб борилмоқда. «ХВС-1,2» ўзиюрар пахта териш машиналари ва «ХТ-1,2» тиркаладиган машиналарнинг ҳаммасини 10 августгача ремонт қилиб қўйиш мўлжалланмоқда. Шу билан бирга, ғўза парваришида фойдаланилаётган «Т-28ХЗ» тракторлари ҳам ремонт қилинади. Кейинроқ, 15-20 августдан кечикмай, уларга «ХТ-1,2» машиналари тиркалади, ишлатиб кўрилади ва агрегатлар қабул қилиб олинади. Экинларни кўндалангига парвариш қилиш узунасига парвариш қилишга қараганда анча эрта тугалланиши сабабли биз олдин кўндалангига культивация қилишдан бўшаган тракторларни ремонт қиламиз. Кўпгина тракторлар культивациялар орасида ремонт қилинган эди, энди эса уларни унча мураккаб бўлмаган техника қаровидан ўтказиб қўйиш кифоя.

ПУ-0,5 юклагичлари, пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун ажратилган транспорт тракторлари ва прицепларини тайёрлаш 25 августгача, кўрак чувиш ва кўрак териш машиналарини тайёрлаш 15 сентябргача тугалланади. Машиналар буриладиган жойларни текислаш учун текислаш агрегатлари ҳам тартибга келтирилади.

Ремонт сифати, машиналарнинг тўлиқлиги ва синовдан ўтказиш режимига амал қилишга алоҳида эътибор берилади. Ҳосилни териш ва ташиш пайтида ифлосланишига йўл қўймаслик учун механизмлардан ёнилғи тўкилишига қарши чоралар кўрилади.

Ҳар бир машина комиссия томонидан қабул қилиб олинади ва йиғим-терим бошлангунга қадар бевосита далада ишлатиб кўрилади.

Техника бекор тўхтаб қолмаслиги учун техника қаровини яхши ташкил этамиз, ҳар 30 пахта териш машинасига кўчма устахона бириктиб қўямиз. Шу мақсадда «Узсельхозтехника» район бирлашмасидаги, колхоз ва совхозлардаги мавжуд кўчма устахоналар тўла тайёрланади, айрим бортли машиналар қайта жиҳозланади.

Пахта йиғим-терими бошлангунга қадар «Узсельхозтехника» район бирлашмаси, колхоз ва совхозлардаги узеллар ва йиғим-терим техникаси агрегатларининг барча алмаштириладиган фонди тайёрланади. Айрим агрегатлар ва узелларни бевосита далада алмаштириш, машиналарни узоқ тўхтатиб қўймаслик учун бу тадбирни мунтазам равишда бажара бориш мўлжалланган.

1964 — 1965 йиллар тажрибаси кўрсатганидек, ерга тўкилган пахтани терадиган махсус подборщиклар маълум бир шароитларда юксак унумли ишлайди. Хўш, бу қандай шароитлар? Бу шароитлар шуки, далалар бегона ўтлардан тоза бўлиши, эгатлар текисланиши керак. Биз 250 подборщикни далага олиб чиқамиз ва улардан самарали фойдаланиб, ҳосилнинг нобуд бўлмаслигига эришамиз.

КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ

Машиналар қанчалик яхши тайёрланган бўлмасин, агар уларни малакасиз ҳайдовчилар бошқарадиган бўлса, самара бермайди. Биз ўз тажрибамиздан шуни кўрдикки, меҳнат унумдорлигининг ошишида ва машиналар билан терилган ҳосил сифатининг яхшиланишида механик-ҳайдовчилар роли каттадир. Шунинг учун ҳам биз уларни масъулиятли ишга тайёрлаяпмиз, уларнинг ҳар бир узелни, машинанинг ҳар бир деталини, механизмларни регулировка қилиш ва ҳайдаш қоидаларини яхши билишига эришаётирмиз. Районимизда 1.146 механик-ҳайдовчи бор. Шулардан 340 киши ўз малакасини оширмоқда. Қишлоқ профессионал-техника билим юртларида 126 киши ўқияпти. Бундан ташқари 270 тажрибали тракторчи танланди. Улар август ойи мобайнида уч ҳафталик таълим курсидан ўтадилар. Район ва хўжаликларнинг автобазаларидаги малакали шоферлар ҳар йили кузда пахта териш машиналарини бошқаришяпти. Агар биз шуларни ҳам қўшадиган бўлсак, йиғим-терим бошлангунга қадар жами 1895 ҳайдовчи бўлади. Бу машиналарнинг ҳар куни 13-14 соат тўхтовсиз ишлаши учун етарлидир. Кўпгина илғор механик-ҳайдовчилар Мамажон Дадажонов ташаббусига қўшилиб, бир-иккитадан шогирд тайёрлашяпти.

ДЕФОЛИАЦИЯГА ТАЙЁРЛИК

Ғўза яхши ривожланаётганини ҳисобга олиб, бу йил биз дефолиацияни 25 августда бошлашни мўлжаллаяпмиз. Шу муддатгача ҳар туп ғўзада камида бир-иккитадан кўсак очилади. Дефолиацияни барча майдонда 10 сентябрдан кечикмай тугаллаймиз.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» ва «Коммунизм» совхозларида, шунингдек, Киров номли, «Гулистон», «Победа», Энгельс номли, Свердлов номли колхозларда ва шудринг кўп тушадиган бошқа жойларда экинларни гектарига 50-60 килограмм ҳисобида кальций цианамиди билан чанглаймиз, шудринг тушмайдиган ерларда эса экинлар бутифос ёки эркин цианамид қўлланган ҳолда пуркалади.

Биз машина билан терилган пахтанинг ифлослик ва намлик даражаси кўп жиҳатдан дефолиация қандай ўтказилганига, унинг сифатига боғлиқ эканини яхши биламиз. Ўтган йиллар тажрибасига таяниб, фақат жуда шудринг кўп тушган жойлардагина экинни кальций цианамиди билан ишлаймиз, уни қуёш чиқиши биланоқ бошлаб, эрталабки соат 8-9 ларда тугаллаймиз.

Сигналчиларимизга ҳам қаттиқ талаблар қўяётирмиз. Уларни белгиланган кенгликка тўғри ўтишга ўргатаётирмиз.

Дефолиациядан сўнг 7—8 кун ўтгач экин майдонларини ишлаш натижаларини текширамиз. Ғўза барглари 75 процентдан кам тўкилган жойларда экинни кальций хлорат-хлоридн ёки магний хлорати билан қайта ишлаймиз.

Биз дефолиантлар сифатини олдиндан текшириб кўраётирмиз. Бу йил ана шундай текшириш 15 августгача ўтказилади ва экин майдонлари фақат юксак сифатли дефолиантлар билан ишланади.

Биз эҳтиёжимизнинг 70 процентини қоплайдиган миқдорда химиявий дорилар ташиб келтирдик. Қолган қисми август ойининг бошида олиб келинади. 20 августгача қишлоқ хўжалик авиацияси самолётлари қўнадиган майдончаларни тайёрлаш, уларни юклаш майдончалари билан, сув учун ва эритмаларни тайёрлаш учун идишлар ва самолётларнинг тўхтовсиз ишлаши учун зарур бўлган бошқа ускуналар билан жиҳозлашни тугаллашни мўлжаллаяпмиз.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ПУНКТЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ

Далалардан қабул қилиш пунктларига ташиладиган пахтанинг тўхтовсиз келиб туриши, машинада терилган ҳосилни топшириш суръати, пахтанинг қизиб кетишига йўл қўймаслик қабул қилиш пунктлари ва уларнинг қуритиш-тозалаш цехлари ишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ўтган йили бу соҳада ҳамма нарса кўнгилдагидек бўлмади. Айрим қуритиш-тозалаш цехлари ўз вақтида тайёрланмасдан, тўла қувват билан ишламади.

Биз булардан зарур хулосалар чиқариб олдик. Райондаги иккита пахта тозалаш заводи — Алимкент ва Оққўрғон пахта тозалаш заводларининг барча қабул қилиш пунктларида қуритиш-тозалаш цехлари ремонтини 15 августгача тўла тугаллаш тадбирларини кўрмоқдамиз.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида пахтанинг тўхтовсиз қабул қилинишини таъминлаш учун ва шу совхоздаги тайёрлов пунктига келадиган пахтани камайтириш учун унинг Кетмонтепадаги ёрдамчи пункти кенгайтирилмоқда. Ёрдамчи пункт 8—10 минг тонна пахта қабул қилишга мўлжалланган. Оққўрғон қабул қилиш пунктида 20 та янги майдонча қурилмоқда.

Райондаги барча қабул қилиш пунктлари кунига йиллик пахта тайёрлаш планининг 5-6 проценти миқдорида тўхтовсиз пахта қабул қилиб туриши учун сўрувчи-чиқарувчи механизмлар ва транспортёрлар билан жиҳозланмоқда. Қуритиш-тозалаш цехларининг кун-тун юксак унумли ишлашини таъминлаш тадбирлари кўрилмоқда. Бунтларда ҳосил сунъий равишда шамоллатиб турилиши учун винтеляторлардан кенг фойдаланилади. Район хўжаликлари қабул қилиш пунктларига, айниқса машина терими авж олган пайтда ишчи кучи билан ёрдам берадилар. Қабул қилиш пунктлари эса ўз навбатида бу ерга келиб ишлаётган колхозчилар ва совхоз ишчилари учун зарур маданий-маиший шароитлар яратиб берадилар.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Ироқ Республикасининг Бош министри профессор Абдил Раҳмон Албаззоз ўртасидаги музокаралар Кремлда 29 июлда давом эттирилди.

Дўстона вазиятда ўтган музокаралар вақтида 28 июлда бўлган учрашув вақтида қараб чиқилган масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

●

Ироқ Республикасининг Бош министри профессор Абдил Раҳмон Албаззоз Ироқнинг СССРдаги элчиси Муҳсин Алҳабиб ҳамроҳлигида 29 июлда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ҳузурида бўлди.

Н. В. Подгорний билан Абдил Раҳмон Албаззоз ўртасида бўлиб ўтган учрашув вақтидаги суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

●

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати Ироқ Республикаси Бош министри профессор Абдил Раҳмон Албаззоз шарафига 28 июлда Катта Кремль саройида нонушта-зиёфат берди.

Зиёфат вақтида А. Н. Косигин билан Абдил Раҳмон Албаззоз нутқ сўзладилар.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

●

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари У Тани 29 июлда қабул қилди.

(ТАСС).

Андижон областидаги «Қизилровот» совхози уруғлик чигит етиштиришга ихтисослаштирилган. Шу кунларда Тошканбой Оқбоев бошлиқ бригада далаларида иш қизғин. Сиз суратда кўриб турган механизатор Собиржон Мадраҳимов ғўза қатор ораларини сифатли культивация қиляпти.

Ш. Османов фотоси.

АСОСИЙ БОЙЛИГИМИЗ

ҚАРДОШЛАРИМИЗ МАСЛАҲАТИ — ЮТУҚЛАРИМИЗ ГАРОВИ

Туркманистон пахтакорлари ҳар гал Ўзбекистонга келганларида қишлоқ хўжалигидаги, айниқса пахтачиликдаги янгиликларни, прогрессив усулларни ўрганишга ҳаракат қилишади. Бу йилги ўзаро текшириш жараёнида ҳам худди шундай бўлди.

Туркманистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Ўзбекистон далаларида қарийб бир ҳафта бўлиб, социалистик мусобақа шартларининг қандай бажарилаётганлигини текширишдан ўтказдилар. Шу давр ичида 20 район, 174 колхоз ва совхоз, Бухоро, Хоразм областларидаги, шунингдек Қорақалпоғистон АССРдаги юзларча бригадаларнинг далаларини айландик.

Бухоро ва Хоразм областларининг меҳнаткашлари, Қорақалпоғистон Автоном республикаси пахтакорлари гектарларнинг тўла бўлишини, ғўзанинг яхши ривожланишини ва мўл ҳосил тўпланишини таъмин этганлар. Баҳорда об-ҳавонинг ноқулай келишига қарамасдан, бу областларнинг далаларида социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштирилмоқда.

Шу билан бирга, айрим хўжаликларда агротехника қоидаларига тўла риоя қилинмаётир. Бухоро областининг қатор хўжаликларида ғўза бостириб суғорилмоқда. Бу эса ҳосил тугунчаларининг тўкилиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Айрим хўжаликларда ғўза агротехника муддатларида озиқлантирилмаган. Фосфорли ўғитлар ҳар бир картанинг хусусиятига қараб берилмаган. Оқибатда ғўза тупларидаги кўсаклар ниҳоятда кичик бўлиб қоляпти, яхши ўсмаяпти.

Айниқса Навоий районидаги «Москва», «Социализм», Навоий номли, Ғиждувон районидаги «Ёш ленинчи» колхозларида ғўза парвариши қониқарсиз уюштирилган. Биз Навоий номли колхоз далаларида бирорта ҳам трактор учратмадик. Бу ерда ғўза парваришини тўхтатиб қўйилган деса бўлади.

Хоразм областидаги бир қанча хўжаликларда ғўза қатор оралари сифатсиз культивация қилиняпти. Тупроқ 5-6 сантиметр чуқурликда ва 20-25 сантиметр кенгликда юмшатиляпти. Шовот районидаги «Коммунизм», Хива районидаги «Хива», Чапаев номли, Ленин номли, Янгиариқ районидаги Чапаев номли колхозларда худди шундай ҳолларга йўл қўйилмоқда.

Бундай фактлар Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида ҳам содир бўлмоқда.

Биз машина теримига тайёргарлик ишларини ҳам кўздан кечирдик. Бухоро областидаги кўпгина хўжаликларда машина теримига ажратилган майдонларни қараб чиқдик. Бу майдонлар механизаторларга бириктиб қўйилган ва яхши парвариш қилиняпти. Афсуски, Хоразм области ва Қорақалпоғистон Автоном республикасида бундай эмас. Машина теримига майдонлар ажратилмаган, участкалар механик-ҳайдовчиларга бириктиб қўйилмаган. Хирмонлар, терим техникаси, тайёрлов пунктлари, сушилкалар суст ремонт қилинмоқда.

Биз ана шу камчиликлар ҳақида рўй-рост гапирдик ва уларни тезроқ тугатиш юзасидан ўз истакларимизни билдирдик. Бизнингча, шу кеча-кундузда суғоришнинг сифатига алоҳида аҳамият бермоқ керак. Суғориш билан культивация ўртасида мутлақо узилиш бўлмасин, бостириб суғориш ҳолларига йўл қўйилмасин.

Ғўза чеканкасини агротехника муддатларида сифатли ўтказиш керак. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни кун сайин кучайтириш лозим.

Бригадамиз аъзолари қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари билан ҳам қизиқдилар. Чунончи, чорва моллар учун ем-хашак етиштириш ва тайёрлаш иши билан танишдик. Бу соҳада Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхозда катта ишлар қилинмоқда. Тўрткўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозида ва Тахтакўпир районидаги «Москва» совхозида маккажўхори яхши ўстирилмоқда. Чорва моллар учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтираётган бундай хўжаликлар анча бор. Шу билан бирга, қишловга тайёргарлик кўришда жиддий камчиликларни ҳам учратдик.

Ўзаро текшириш давомида Туркманистон пахтакорларининг вакиллари мингларча колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар, партия ва совет, комсомол ходимлари билан учрашдилар. Ўзбек ерида бизни самимий ва қардошларча очиқ кўнгил билан кутиб олдилар. Бунинг учун ўзбекларга чин қалбдан раҳматлар айтамиз.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ўзаро текшириш бригадаси яқин кунларда Туркманистонга келади. Туркманистон пахтакорлари, чорвадорлари, боғбонлари, барча қишлоқ хўжалик ходимлари ўзбек қардошларини илиқ кутиб олиш учун катта тайёргарлик кўришяпти. Туркман элига, бепоён далаларига марҳамат, дўстлар! Бизнинг мусобақамиз коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун янги-янги муваффақиятларга эришувимизга мадад бўлсин.

Б. АННАНИЁЗОВ — Туркманистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири, ўзаро текшириш бригадаси бошлиғи; Б. АННАГЕЛДИЕВ — Байрамали районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи; М. ТИЛЛАЕВ, — Тахтабозор район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бош агрономи; С. ОТАБОЕВ, — Серах район партия комитетининг биринчи секретари; А. САРДАЕВ — Чоршанги район қишлоқ хўжалик бошқармасининг старший зоотехниги.

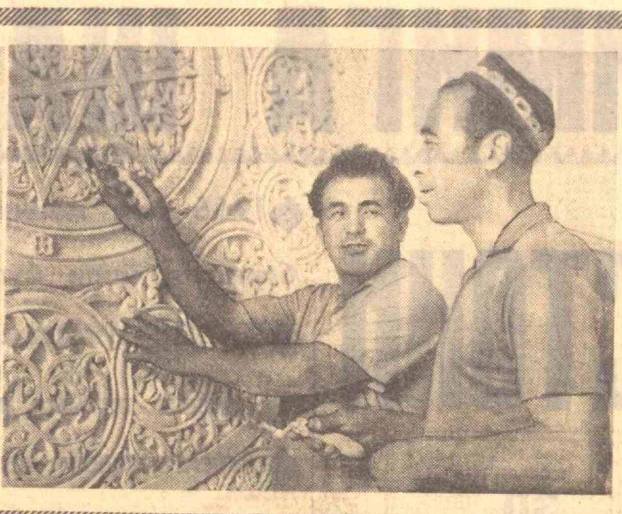

Янги Тошкентни бунёд этамиз

НАФОСАТ МАКТАБИ

Навоий театрини нафосат мактаби деймиз. Мукаррама Турғунбоева ва Галия Измайлова, Ҳалима Носирова ва Саодат Қобулова санъатига жўр бўладиган ана шу меъморчилик кошонаси шаҳримизда салобат билан қад кўтариб турибди. Ҳар куни театр биноси ёнидан ўтганимизда унинг чап ва ўнг пештоқидаги бир қанча ғиштлар тушиб кетганини кўриб ачинардик. Лекин санъат даргоҳининг ичкариси — ўзбек усталарининг заковати ва маҳорати ҳайкали бўлган залларга у қадар зиён етмаган деб ўзимизга-ўзимиз таскин берардик.

Кеча бир гуруҳ халқ усталари билан театр залларини айландигу, юрагимиз ўртаниб кетди. Нақшинкор устунлар жойидан силжиган. Мармар пойдеворнинг баъзи жойлари дарз кетибди. Панноларга ҳам шикаст етган.

— 26 апрелдаги зилзиладан кейин театрга кирдиму, кўзларимга ёш келди, — дейди Ўзбекистон халқ рассоми Ёқуб ота Раупов. Бу томошахонани тиклашга кўп қатори каминаларининг ҳам қўли теккан. Уста Ширин Муродов, Қули Жалилов, Арслонқул Тошпўлатов, Абдулла Болтаев, Жамол ва Болта Жўраев каби халқ усталари билан тер тўкиб ишлаганмиз бу ерда. Бу бинони усталаримиз зиёрат қиладиган макка десак бўлади. Зилзиладан жароҳатланган театр залларини қайта тиклашга киришдик. Шогирдларимизни ҳам шу ерга етаклаб келдик. Уста Маҳмуд Усмонов, Жалил Ҳакимов, Тоҳир Тўхтахўжаев, Турсун Аҳмедов каби қўли гул наққошлар иш бошида туришибди.

Мана, Мирмаҳмуд ака гулдаста панносини чертиб кўряпти. «Пўкиллаб турибди, — дейди уста,— кўчириб олмасак бўлмайди.

Театрнинг Тошкент залида Уста Ширин Муродовнинг жиянлари Расул ва Рауф Ибодовларни учратдик. Улар Тошкент залидаги нақшларни — санъат дурдоналарини тиклашяпти. «Бухоро залидаги ойнага солинган нақшлардаги синиқларни кўриб зил кетдим, — дейди Рауф Ибодов. Ахир, ана шу панноларга устозимизнинг муборак қўллари текканда. Энди ана шу ганч билан солинган гулларни қайта яшнатиш бизга насиб бўлиб турибди.

Усталар кеча-кундуз тиним билмай ишлашяпти. Зал нақшларига Рассомлар союзи ва Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги реставрация устахонасининг икки бригадаси «жон» киритмоқда.

Усталар эътирозини ҳам «Главташкенстрой» раҳбарларига етказиб қўймоқчимиз. Аввало 8-қурилиш трестининг 43-қурилиш бошқармаси раҳбарлари усталар меҳнатининг қадр-қимматига етмаяптилар. Зарур материаллар ўз вақтида етказиб берилмаяпти. Меъморларга тўланадиган маош ҳақида жиддийроқ ўйлаб кўрса арзийди. Нафосат мактаби гулчиларига меҳнатга яраша ҳақ тўлаш керак. Фикримизча, Навоий театри залларидаги бадиий панноларни қайта тиклашга, умуман залларни реконструкция қилишга Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Рассомлар союзи билан биргаликда бош бўлгани маъқул бўлар.

Навоий театри залларини қайта тиклашни Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ҳузуридаги қурилиш бошқармаси бажаргани маъқул. Бу ишга ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилиш учун ўзбек меъморчилигини пухта биладиган мутахассислардан А. Жаҳонгиров, А. Муҳамедшин, А. Умаров ўртоқларни жалб этилса айни муддао бўлади. Театр биносини асраш билан Моддий маданият ёдгорликларини сақлаш бошқармаси мунтазам шуғулланиши лозим.

Шоир Шайхзода Навоий театри ҳақида гапириб, бу нафосат мактабидир, биз унда илму-фандан дарс ўқиймиз, деган эди. Ҳақиқатан ҳам бу бино меъморчилигимиз улуғворлигидан нишонадир. Уни асраш биз учун ҳам фарз, ҳам қарз.

А. АБДУҚОДИРОВ.

Юқоридаги биринчи суратда Навоий театри залларига оро бераётган халқ усталаридан (чапдан ўнгга): Ёқуб Раупов, Маҳмуд Усмонов ва Жалил Ҳакимов ҳамда уларнинг шогирдларидан Абдураҳмон Султонов ва Мирвоҳид Усмонов, ўнгдаги суратда эса театрнинг Тошкент залидаги паннони тиклаётган Рауф Ибодов ва Тўйчи Неъматжонов ўртоқларни иш устида кўриб турибсиз.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотолари.

ШУ КУН ТЕМАСИДА

МАКТАБ ҚУРИЛИШИ —ЗАРБДОР ФРОНТ

Зилзила натижасида Тошкент шаҳрининг 18 та микрорайонидаги мактаблар мутлақо яроқсиз ҳолга келиб қолди, 127 та мактаб капитал ремонтга муҳтож, 47 та мактаб жорий ремонт қилинишни зарур. Ҳозирги пайтда бошпанасиз қолган кишиларни уй-жой билан таъминлашдек жуда муҳим вазифа ҳал этиляпти. Шу билан бирга биринчи сентябрга қадар ҳамма мактабларни фарзандларимизга тайёрлаб қўйиш ҳам жуда муҳим ва зарур вазифадир.

Киров районининг коммунистлари, ота-оналар жамоатчилиги, янги ўқув йили бошлангунга қадар ҳамма мактабларни тахт қилиб қўйиш ташаббусини бошлаб бердилар. Бу ташаббус шаҳарнинг ҳамма районларида, республикамиз миқёсида кенг қулоч отди.

Республикамиз область ва шаҳарларида мавжуд мактабларнинг кўпчилиги тахт қилиб қўйилди, баъзиларининг ремонти поёнига етказилиш олдида турибди. Лекин Тошкентдаги табиий офат оқибатида келиб чиққан ташвишли аҳвол зарур тадбир кўришни тақозо этади. Акс ҳолда қисқа муддат ичида мактабларни ўқув йилига тайёрлаш вазифаси хавф остида қолиши мумкин.

КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукумати Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатишда Ўзбекистон ССРга ёрдам кўрсатиш ҳақида чиқарган махсус қарорида бутун Тошкент аҳолисига, шу жумладан Тошкент болаларига жуда катта ғамхўрлик қилдилар. Мазкур қарорда Тошкент шаҳрида 1966—1967 йилларда мактаб қурилишига каттагина маблағ ажратилди. Шу вақт мобайнида 22 минг ўқувчига мўлжалланган ўнлаб мактаблар қурилади. Бундан ташқари, Москва ва Ленинград шаҳарлари, Россия Федерацияси ва Украина ҳамда бошқа қардош республикалар ўзларининг маблағлари ва моддий ресурслари ҳисобидан Тошкентда кўплаб маданий-маиший объектлар қаторида мактаблар ҳам қуриб берадилар.

Республиканинг маориф органлари ва Тошкент шаҳар қурилиш ташкилотлари мана шу ғамхўрликдан фойдаланиб, тошкентлик болаларнинг нормал ўқиши учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб беришлари зарур. Тўғри, бир ой ичида ҳозирги ташвишли аҳволни тузатиш ниҳоятда қийин. Лекин қўлимиздаги имкониятлар ва иш манфаати ана шу вазифани қандай қилиб бўлса ҳам ижобий ҳал этишни тақозо қилади. Бунинг учун эса 20 августга қадар йиллик планда мўлжалланган мактабларнинг фойдаланишга топширилишини таъминлаш зарур.

Тошкент аҳолиси совет кишисининг нималарга қодир эканлигини зилзила туфайли юз берган ташвишли кунларда яққол кўрсатди. Ҳозир республикамизнинг меҳнаткашлари, бутун совет кишилари Тошкентнинг жасоратли кишиларига ҳавас билан қарамоқдалар, уларнинг матонатига, иродасига, ақл-заковатига қойил қолмоқдалар. Тошкент аҳолиси ўша ташвишли кунларда мардонавор турган экан, зилзила оқибатларини ҳам коммунистик аҳлоқ эгасига хос бўлган ирода билан тугатди, шаҳар мактабларини янги ўқув йилига тахт қилиб қўйиш уддасидан чиқади. Бунга ҳеч шак-шубҳа йўқ.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ГУЛИСТОН. Райондаги Ленин номли колхозда ғўза парвариши кун сайин кучайтирилмоқда. Айниқса суғоришга жиддий эътибор беriляпти. Уммат Болбенов, Неъмат Абдалиев, Раҳмонберди Холдоров сингари миришкорлар ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминламоқдалар.

Н. ҚУДРАТОВ.

* * *

ТОШКЕНТ. Урта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида машина теримига пухта тайёргарлик кўриляпти. 58 та агрегатнинг ҳаммаси барвақт ремонт қилинди.

Ш. ХОЛМУҲАММЕДОВ.

* * *

БУХОРО. Вобкент районидаги «Ленинград» колхозининг Исо Ҳошимов бошлиқ бригадаси ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил кўтариш учун курашмоқда. Ғўзалар шунга яраша парвариш қилинаётганлиги туфайли ҳар тупида ҳозирданоқ 6-8 тадан тўқ кўсак бор.

И. ЮСУПОВ.

МУКОФОТ МУБОРАК, МАШИНА ИЖОДКОРЛАРИ

Етти йиллик планнинг машиналар ишлаб чиқариш соҳасидаги топшириқларини бажаришда эришилган муваффақиятлар учун СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1966 йил 23 июль Фармони билан машинасозлик корхоналари ва ташкилотлари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимларидан бир групасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Мукофотланганлар орасида **Ўзбекистон ССРдан** қуйидагилар бор:

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

Абдураҳимов Абдулатиф — Тошкент экскаватор заводининг электр пайвандчиси; **Исоқов** Ҳамид — Андижон машинасозлик заводининг слесари.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Абдуллаев Абдукарим — Андижон машинасозлик заводининг термисти; **Каримов** Собиржон — Андижондаги «Андижанмаш» ирригация машиналари заводининг слесари; **Мельников** Рустам Иброҳимович — Андижон машинасозлик заводининг цех бошлиғи; **Покровенко** Лаврентий Тимофеевич — Тошкент экскаватор заводининг старший мастери; **Филиппов** Николай Васильевич — Тошкент экскаватор заводининг слесари.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Акчурин Ханафий Харисович — Андижон машинасозлик заводининг автоматчиси; **Аҳмедов** Абдураҳмон — Андижон машинасозлик заводининг эритувчиси; **Гликлад** Наум Израилевич — Тошкент экскаватор заводининг директори; **Ким Дя Дик** — Андижон машинасозлик заводининг слесари; **Луганский** Дмитрий Федорович — Тошкент экскаватор заводининг формовшчиги; **Маъруфов** Неъмат — Андижон машинасозлик заводининг мастери; **Неверов** Евгений Иванович —Тошкент экскаватор заводи партия ташкилотининг секретари; **Плаксина** Анастасия Ивановна — Тошкент экскаватор заводининг стерженчиси; **Раҳимов** Эргаш — Андижон машинасозлик заводи директори; **Филюлина** Софья Григорьевна — Андижондаги «Андижанирмаш» ирригация машиналари заводининг токари; **Ҳайдаров** Маҳмуд — Андижондаги «Андижанирмаш» ирригация машиналари заводининг слесари.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Баратов Латиф — Тошкент экскаватор заводининг сверловшчиги; **Исмоилова** Тўтихон — Андижон машинасозлик заводининг шлифовшчиги; **Киселев** Александр Сергеевич — Андижондаги «Андижанирмаш» ирригация машиналари заводининг бош технологи; **Кульганюк** Николай Иванович Андижон машинасозлик заводининг электр монтёри; **Масляков** Виктор Николаевич — Андижон машинасозлик заводи партия Комитетининг секретари; **Слинько** Василий Макарович — Тошкент экскаватор заводининг токари, **Ҳайдаров** Акбарали — Андижон машинасозлик заводининг инженери; **Шоймардонов** Исҳоқ — Тошкент экскаватор заводининг резчиги; **Йўлдошев** Раҳим Йўлдошевич — Тошкент экскаватор заводининг токари.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Алимов Қўлдош — Андижон машинасозлик заводининг темирчиси; **Глейзер** Яков Фроемович — Тошкент экскаватор заводининг токари; **Маслова** Надежда Егоровна — Тошкент экскаватор заводининг электр пайвандчиси; **Мелекесов** Владимир Павлович — Андижон машинасозлик заводининг слесари; **Минькович** Михаил Оширович — Тошкент экскаватор заводининг цех бошлиғи; **Мутолипов** Ҳасан — Андижон машинасозлик заводининг старший мастери; **Суслова** Маргарита Федоровна — Андижон машинасозлик заводининг стерженчиси; **Ўлжабоев** Маҳаматжон — Андижондаги «Андижанирмаш» ирригация машиналари заводининг стерженчиси; **Шадрин** Иван Иванович — Тошкент экскаватор заводининг токари.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Бинокорлик материаллари саноатини ривожлантириш ва транспорт қурилиши бўйича етти йиллик план топшириқларини бажаришда эришилган муваффақиятлар учун СССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 28 июль Фармонларига биноан, бинокорлик материаллари саноати ва транспорт қурилиши корхоналари ҳамда ташкилотлари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимларидан катта бир группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Саноатнинг шу соҳаларида энг яхши ўрнак кўрсатган илғорларга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди.

Ана шу юксак унвонга сазовор бўлганлар орасида Тошкент областидаги Дзержинский номли Бекобод цемент комбинати айланувчи печининг старший машинисти **Қосим Фармонов** бор. (ТАСС).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИДА *босилгандан* КЕЙИН

СИФАТСИЗ ҒИШТ

Фарғона шаҳар партия комитети хабар қилади:

Қувасойдаги ғишт заводида тайёрланаётган «100» маркали ғиштнинг сифати жуда паст, қурилиш талабларига жавоб бермайди. Икки ғишт бир-бирига тахланса «реакцияга киришиб» ғишт мажақланиб кетади. Бундан қурилиш ташкилотлари ҳақли равишда ранжияпти.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 14 июнь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада ана шу камчиликлар танқид қилинган эди. Текширишда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Текшириш якуни Фарғона область халқ контроли комитетида муҳокама қилиниб, завод раҳбарлари қаттиқ тартибга чақирилди. Йўл қўйилган камчиликларни бир ой муддатда бартараф этиш топширилди. Мутахассислардан арзон, сифатли, чидамли, чиройли ғишт тайёрлашни кўпайтириш талаб қилинди.

ВАЪДАЛАР ЁЛҒОН ЭКАН...

Қашқадарёда қурилиш суръати суст

Қашқадарё областида янги ерларни ўзлаштириш авж оляпти. Ер ости бойликларини қазиб олиш ва янги конларни топиш учун курашаётганлар сафи кенгайиб бораётир.

Лекин гап қурилиш ҳақида борганида, кишининг кўнгли ранжийди. Савдо, енгил ва озиқ-овқат саноати корхоналари қурилиши учун Қарши, Шаҳрисабз шаҳарлари, Косон, Қамаши каби районларда катта ҳажмда маблағлар ажратилган. Хўш, бу объектларда аҳвол қандай? Белгиланган планлар бажариляптими? Заказчи ва пудратчилар ҳамкорликда тузган қурилиш ишлари графигига амал қилиняптими? Шу саволларга жавоб бериш учун қурилиш объектларини айландик.

...Қарши шаҳрида икки қаватли магазин биноси тикланмоқда. Унда 27 савдо ходими хизмат қилади. «Белорусь» маркали трактор билан бир йигит тупроқ суряпти. Сал нарида яна икки йигит қўл қовуштириб механизаторларнинг ишига назар ташлаб турибди. Улар шу объектда ишлашади. Саломаликдан сўнг қурилишдаги аҳвол тўғрисида суҳбатлашдик. Улар бекорчиликдан зерикиб кетганликларини айтишди. Иш шу зайлда борадиган бўлса магазин биноси яна икки-уч йилдан сўнг фойдаланишга топширилиши ҳам амри-маҳол.

Пайвандчи М. Костилев эрталабдан бери бекор туришганини, трансформатор келтиришмаганини ачиниб сўзлади. Зарур колонналар етказиб берилмаяпти. Участка бошлиғи Борис Гуренков ваъда беришдан нарига ўтмаётир. Бинокорлик материалларини эрта етказиб берамиз, индин етказиб берамиз, деб ишни пайсалга солмоқда. Томнинг биринчи қаватига плиталар ўрнатилганига анча бўлди. Бироқ, кран йўқлигидан юқори қаватга бетон чиқариб беришнинг иложи бўлмаяпти. Натижада иккинчи қаватдаги ишлар ҳам бошланганича чала қолди. Икки ойдан буён тахта кутишади.

Таъминот шу аҳволда бўлгани учун магазин қурилиши ойдан-ойга чўзилиб кетмоқда. 13-қурилиш тресті идорасидан 500-600 метр узоқликда бўлган бу объектда аҳвол шундай бўлгач, бошқа объектларда ишлар қандай бораётганлигини тасаввур қилиш қийин эмас. Магазин қурилишига ўтган йили 104 минг сўм ажратилган эди. Шундан бор-йўғи 15,6 минг сўми ўзлаштирилди. Бу йил 108 минг сўм маблағ ажратилган. Унинг ҳам эндигина 10 проценти фойдаланилди.

Трест идорасидан сал нарироқда — Ленин кўчасида яна бир магазин қурилмоқда. «Болалар дунёси» магазинининг пойдевори қўйила бошлаганига 8 йил бўлди. Ўша вақтда туғилган болалар ҳозир мактабга қатнашяпти. Аммо магазин қурилишида жиддий бурилиш бўлмаяпти. Биринчи қурилиш монтаж бошқармасининг бошлиғи И. Масур объект шу йил май ойида ишга тушириладн деб ваъда берган эди. Энди билсак ваъдалар ёлғон экан. Объектда ҳеч кимни учратмадик. Қурилиш ускуналари, асбоблар, материаллар сочилиб ётибди. Билмадик, бу объектдаги бинокорлар қайси қурилишга юборилган экан.

Педагогика институти ҳузурида ҳам магазин қурилмоқда. Бу объектда ҳам бинокорлик механизмлари етишмаяпти, материаллар ўз вақтида келтирилмаяпти. Қурилишга институт студентларидан таклиф қилинган. Тўғрироғи, студентлар каникулда шу магазин қурилишига ёрдамлашиш ташаббусини бошлаб бердилар. 15 студент алоҳида бригада бўлиб ишлаши керак эди. Аммо уларнинг вақти ҳам бекор ўтмоқда. Биз қурилишда бўлган кунимиз объектда ҳеч ким ишламади. Ҳеч қандай материал ҳам келтирилмади. Ўн ойда фойдаланишга топширилиши лозим бўлган магазин бир ярим йилдан буён битмайди. Очиғини айтганда, ҳали ишнинг 20 проценти ҳам бажарилмаган.

Ўртоқ Хабаров бошлиқ қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи областдаги колхоз-совхозларда, район марказларида, посёлкаларда 47 магазин, бир неча ошхона қуриши керак. Ярим йилдан кўпроқ вақт ўтди. Эндигина 15 та объект фойдаланишга топширилди. Шу кеча-кундузда областдаги магазинлардан 100 таси савдо ходимларининг уйига жойлаштирилган. Тўғрироғи, улар уйларида савдо қилмоқдалар. Область матлубот жамияти ва қурилиш ташкилотлари раҳбарлари бу аҳволдан ташвишга тушмаётганликлари кишини таажжублантиради.

Косонда каттагина кафе, Қамашида 40 тонна маҳсулот сақланадиган музхона бир неча йиллардан буён қуриб битказилмаётир. Китоб ва Ғузордаги нонвойхоналар, Косондаги турли товарлар сақланадиган омбор қурилиши ҳам ўлда-жўлда. Анчагина қурилишлар ғишт, ишчи кучи етишмаслиги сабабли тўхтатиб қўйилган. «Узкопстроймонтаж» тресті (бошқарувчиси ўртоқ Шайхов) қурилиш участкаларини зарур материаллар билан ўз вақтида таъминлашга мутлақо эътибор бермаётир. Мавжуд механизмлар қувватидан тўла фойдаланилмаяпти. Улардан атиги 30-40 проценти ишлатилмоқда. Лентали транспортёрлар, бетон қоришма тайёрловчи механизмлардан бир қанчаси занг босиб ётибди.

Шаҳрисабз консерва, Қарши пахта тозалаш заводларини реконструкция қилиш, янги гўшт комбинати, пиво заводи ва бошқа корхоналар қурилишида ҳам суръат суст. Қашқадарё область пахта тайёрлаш тресті 1966 йилда ажратилган капитал маблағнинг 1.284 минг сўмини қурилиш-монтаж ишларига сарфлаши керак эди. Олти ойда 175 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди, холос. Бу, ажратилган капитал маблағлардан фойдаланиш 39 процент бажарилди демакдир. Қарши пахта тозалаш заводининг реконструкциясини олиб бориш, Пўлоти, Муғлон, Бешкент, Кўкдала ва бошқа жойларда пахта қуритиш-тозалаш цехлари барпо қилиш 13-қурилиш трестининг биринчи механизациялашган кўчма колоннаси зиммасига юкланган. Колонна бошлиғи ўртоқ Гагушин объектлардаги аҳвол билан жиддий қизиқмаётир. Қарши пахта тозалаш заводининг реконструкцияси ҳали-вери тугамайдиганга ўхшайди. Бош корпуснинг колонналари энди ўрнатилди. Подстанциянинг ғишти яқиндагина терилди. Бу ерда бор-йўғи ўн киши ишламоқда. Кейинги вақтда подстанция қурилишида иш тамоман тўхтатиб қўйилди. Бинокорлик материаллари етишмаяпти.

Областдаги асосий қурилиш ташкилоти ҳисобланган 13-трест раҳбарлари қоп-қоп ваъдалар беришга одатланиб қолишган. Ваъдалар ўрнига объектдаги қурилиш ишларини жадаллаштириш, материалларни ўз вақтида етказиб бериш, бинокорларга ғамхўрликни кучайтириш тадбирларини кўриш лозим.

Р. ЎРОҚОВ.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

Журналнинг 7-сони «Идеология ишини КПСС XXIII съезди талаблари даражасига кўтарайлик» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

Журналда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Р. Қурбоновнинг «Қудратимиз халқлар дўстлигида» сарлавҳали мақоласи босилган.

«КПСС Марказий Комитети Май Пленумининг қарорларини турмушга оширайлик» рубрикаси остида «Барқарор қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши барпо қилишнинг туб проблемаси» сарлавҳали редакцион мақола, иқтисод фанлари кандидати Г. Дзевенцкийнинг «Шўрхок ерларни мелиорациялашнинг баъзи масалалари», Избоскан районидаги «Партия XX съезди» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати А. Тиллабоев, Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг аспиранти А. Йўлдошевларнинг «Илҳомбахш истиқболлар» сарлавҳали мақолалари, Н. Алеевнинг «Хуш ниҳоллар» очерки берилган.

Журналнинг «Экономика, ишлаб чиқариш, меҳнат» бўлимида Ўзбекистон ССР Госплани қошидаги давлат баҳолар комитетининг раиси, иқтисод фанлари кандидати Б. Дестячиковнинг «Қиймат қонуни ва планлаштириш», иқтисод фанлари кандидати Ф. Расулевнинг «Ўзбекистон аҳолиси пул харажатларининг ўсиши ва унинг структурасининг ўзгариши» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

Булардан ташқари журналнинг «Партия ўқуви», «Халқаро темада», «Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар бор.

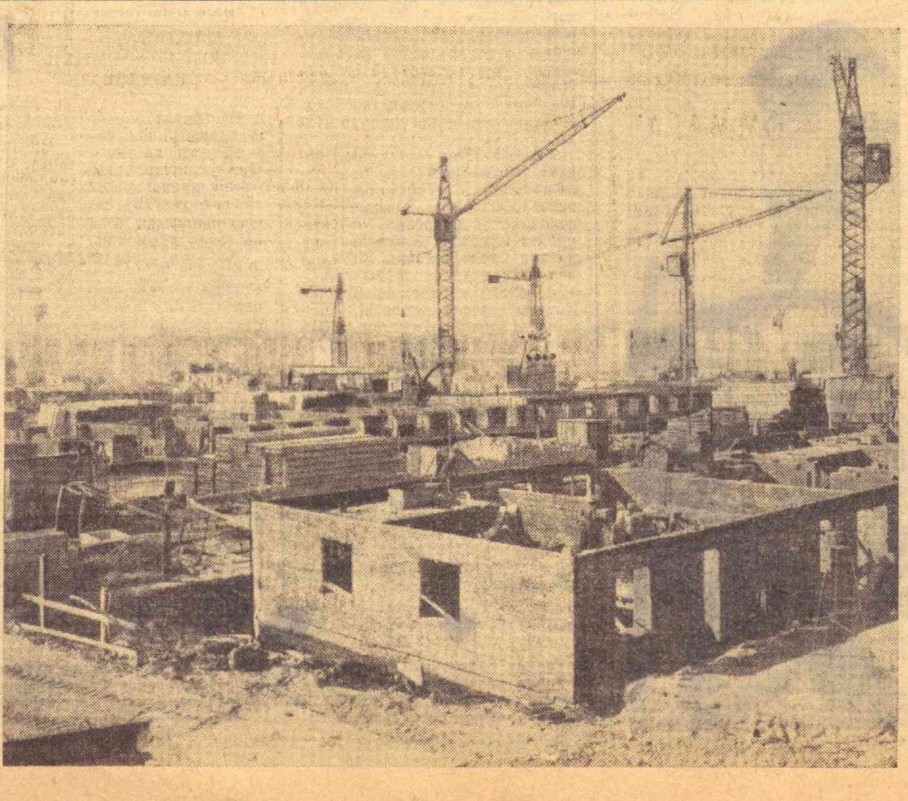

Қардош Украина бинокорлари Тошкент шаҳрида ажойиб кварталларни бунёд этмоқдалар. Улар Тошкентда ишлаётган бинокорларнинг пешқадамидирлар. Украина қурувчилари ўз зиммаларига янги мажбуриятлар олмоқдалар. Жумладан, «Главкиевгорстрой» тресті азаматлари жами уйларнинг учдан икки қисмини шу йилнинг биринчи ноябригача қўлдан чиқаришга аҳд қилдилар. Улар шу муддатгача 8 минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширадилар. Суратда: украиналик бинокорлар ишлаётган қурилиш майдони.

А. Горокрин фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ШАЙМИЗ

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Бухоро область, Ғиждувон районида янги ўқув йилига тайёргарлик авж олдириб юборилган. Райондаги 77 та умумий таълим мактаби, 2 та мактаб-интернат ва 2 та болалар уйи тўлиқ ремонтдан чиқарилиб, янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди.

Булардан ташқари, кўплаб янги лабораториялар, ўқув кабинетлари ва қўшимча синф хоналари ҳам қурилди. Булар ўқувчиларнинг бир сменада нормал ўқиши учун қулайлик туғдиради.

— Район бўйича кейинги икки йил ичида 14 та 520 ўринли ва битта 280 ўринли янги мактаб бинолари, 200 га яқин қўшимча синф хоналари қуриб, болаларга совға қилиш кўзда тутилган, — дейди район партия комитетининг секретари ўртоқ Мансурова. — Ҳозирнинг ўзида Ленин номли колхоз (раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Қ. Ҳусейнова) 380 ўринли, Энгельс номли колхоз (раиси ўртоқ С. Жўраев) 520 ўринли мактаб бинолари қурилишини бошлаб юбордилар.

А. ОБИДОВ,
М. ҲИДОЯТОВ,
Ўқитувчилар малакасини ошириш марказий институтининг ходимлари.

ПЛАНЛАШТИРИШНИНГ ЯНГИ СИСТЕМАСИ

◆ ИҚТИСОДИЙ ТЕМАДА ◆

КПСС Марказий Комитетининг март (1965 йил) Пленуми ва партиямизнинг XXIII съезди кўрсатиб ўтдики, яқин ўтмишда планлаштиришга нотўғри муносабатда бўлиш, мураккаб хўжалик проблемаларини ҳал қилишга енгилтаклик билан менсимасдан қараш натижасида халқ хўжалигининг турли соҳалари ривожланиши ўртасидаги пропорциялар жиддий равишда бузилган эди. Оқибатда қишлоқ хўжалиги маҳсулот етиштириш соҳасида орқада қолди ва бу етти йиллик планда белгиланган контроль рақамларнинг бажарилишига салбий таъсир этди. Бу ҳолат ўз навбатида маълум даражада саноат ривожланишининг, айниқса халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарувчи соҳа ривожланишининг суръатини бирмунча секинлаштирди.

Шу сабабли дарҳол зарур чоралар кўриш керак эди. КПСС Марказий Комитетининг март ва сентябрь (1965 йил) Пленумларида хўжаликка раҳбарлик қилишнинг янги услуби, коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида партия иқтисодий сиёсатининг янги принциплари белгиланди. Бу КПСС XXIII съездида таъкидланганидек, халқ хўжалигини бошқаришда иқтисодий методлар ва стимулларнинг ролини оширишдан, планлаштириш системасини тубдан яхшилашдан, ходимларнинг ўз меҳнати натижасидан моддий манфаатдорлигини оширишдан, корхоналар, колхозлар ва совхозларнинг хўжаликни юритиш соҳасидаги ҳуқуқи ва ташаббусини кенгайтиришдан иборат эди.

Мана, ҳозир ҳар бир деҳқон мамлакатимизда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши комил ишонч билан олға бораётгани, бу эса КПСС XXIII съезди, партиямиз Марказий Комитети март (1965 йил) ва шундан кейин бўлиб ўтган Пленумлари қарорларини оғишмай амалга оширишнинг натижаси эканлигини кўриб ва сезиб турибди.

Партия ва ҳукуматимиз социалистик қишлоқ хўжалигида бундан кейин планли ва пропорционал ривожланишнинг, кенгайтирилган социалистик қайта ишлаб чиқаришнинг иқтисодий қонунлари, шунингдек колхозчилар ва совхоз ишчиларининг жамоат ишлаб чиқаришини юксалтиришдан моддий манфаатдорлиги принциплари бузилмаслиги юзасидан имкони бўлган ҳамма чораларни изчиллик билан кўрмоқдалар. Колхоз ва совхозлар экономикасини юксалтириш ва мустаҳкамлашга қаратилган зарур иқтисодий тадбирлар амалга оширилмоқда. Бутун тайёрлов системасини такомиллаштириш, даставвал қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг бир йилга белгиланган қатъий планига ўтиш ана шундай муҳим иқтисодий чоралардир.

Яқингача совхоз ишчиларининг иш ҳақи етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотига эмас, балки план қанча бажарилганлигига боғлиқ эди. Кўпчилик хўжаликларда план кўрсаткичлари зарур даражадаги агротехник асос ва иқтисодий негизга эга эмас эди. Натижада кўрсаткичлар жуда хилма-хил бўларди.

Ўзбекистон совхозларининг тўрт йиллик тажрибаси шуни кўрсатдики, КПСС Марказий Комитети март (1965 йил) Пленумигача ҳосилдорликни муттасил ошириб, маҳсулот таннархини камайтирган ва фойда берган хўжаликларда ишчиларнинг иш ҳақи йил сайин ошиб бориши ўрнига, аксинча камайган. Бунинг устига иш ҳақи пландинг бажарилишига боғлиқлиги ҳосилдорликни оширишга тўсиқлик қилувчи фактор бўлди. Айниқса далачилик бригадаларининг коллективлари, фермаларнинг ходимлари учун планни ошириб бажариш мақсадида курашишнинг қизиғи йўқ эди. Чунки, коллектив томонидан бу йил эришилган даража келгуси йили план тарихасида қабул қилинарди. Бу, мукофот миқдорининг, бинобарин иш ҳақининг камайишига олиб келарди.

Айрим совхозларнинг раҳбарлари бу хилдаги планлаштиришнинг камчиликларини билганлари ҳолда, баъзи бригадаларнинг аъзолари оладиган иш ҳақи миқдорини кўпайтиришга интилиб, айрим далачилик бригадалари, бўлимлар ва фермалар учун план кўрсаткичини асоссиз равишда атайин камайтирган ҳолда, бошқа бригада, бўлим ва фермалар учун ошириб белгилардилар. Бунда юқори ҳосилли бригадалар меҳнатга оладиган ҳақи жиҳатидан ноқулай аҳволга тушириб қўйилларди. Ана шу бригадаларга тариф бўйича маҳсулотнинг бир центнери учун озроқ баҳо белгиланарди ва шу туфайли қўшимча ҳақ ҳам оз бериларди. Оқибатда ҳар гектар ердаги экинга ҳисоблаганда иш ҳақи фонди ҳам унча кўп бўлмасди. Бундай шароитда юқори ҳосилли бригадалар аъзоларининг иш ҳақи миқдори кўп ҳолларда кам ҳосилли бригадалар аъзоларининг иш ҳақи миқдоридан унча фарқ қилмасди.

Бунга Сирдарё областидаги Герман Титов номли 6-совхозни мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Совхознинг Шарипов бошлиқ бригадаси 1964 йили гектаридан 25.5 центнердан ҳосил олди. Бригададаги ҳар бир доимий ишчининг ўртача ойлик иш ҳақи 93 сўмга, мавсумий ишчиларники эса 66,5 сўмга тўғри келди. Қобилов бошлиқ кам ҳосилли бригада гектаридан Шарипов бошлиқ бригадага нисбатан 9 центнер кам ҳосил олгани ҳолда, унинг ҳар бир доимий ишчисининг ойлик иш ҳақи 100 сўмга, мавсумий ишчисининг иш ҳақи эса 82,8 сўмга тўғри келди.

Бошқа бир муҳим масалада ҳам юқори ҳосилли бригадалар камситилди. Амалда ҳосилдорлик плани кам белгиланган айрим бригадаларда планни бажариш учун имконият кўп бўлиб, улар ҳосилдорлик плани юқори белгиланган бригадаларга нисбатан кўпроқ мукофот олиш имкониятига эга бўлганлар. Масалан, шу совхознинг Инобат Охунова бошлиқ бригадаси учун гектаридан 25,2 центнер ҳосил олиш планлаштирилгани ҳолда, у амалда 29,2 центнердан пахта олди. Болтабоев бошлиқ бригада учун эса гектаридан 19,6 центнер ҳосил олиш белгилангани ҳолда, амалда 26,2 центнердан пахта олинди, Охунова бригадаси Болтабоев бошлиқ бригадага нисбатан кўп ҳосил олганлигига қарамай, Охунова бригадасига мукофот ва етиштирилган маҳсулот учун қўшимча ҳақ сифатида ҳаммаси бўлиб 6.158 сўм, Болтабоев бригадасига эса 7668 сўм ҳақ ёзилган. Бунинг боиси шундаки, Болтабоев бошлиқ бригадага нисбатан кам ва реал бўлмаган ҳосилдорлик планлаштирилган эди. Бундай мисолларни республикада бошқа совхозлардан ҳам кўплаб келтириш мумкин.

Юқорида кўрсатилган мисоллар фақат айрим бригадалар, бўлимлар ва фермаларнинг ишчиларинигина эмас, балки бутун совхоз коллективининг ҳам моддий манфаатдорлигини камситишга олиб келган. Масалан, 1964 йили Сирдарё областидаги «Пахтакор» совхозида гектаридан 16,7 центнер, 17-совхозда 13,3 центнер ва 7-совхозда 12,6 центнер пахта олиш планлаштирилган эди. «Пахтакор» совхози планни 110,2 процент, 17-совхоз 100 процент ва 7-совхоз 78,8 процент бажарди. Бир центнер пахтанинг таннархи «Пахтакор» совхозида пландаги 34 сўм ўрнига 30 сўмга, 17-совхозда 32,3 сўм ўрнига 32,7 сўмга тўғри келди. 7-совхозда ҳам таннархи анча қимматлашиб кетди. Шундай бўлгани ҳолда, бир киши-кунининг қиймати «Пахтакор» совхозида 3,4 сўмга, 17-совхозда 4,2 сўмга ва 7-совхозда эса 4,4 сўмга тўғри келди. Бундан шу нарса кўриниб турибдики, «Пахтакор» совхозининг ишчилари пахта етиштиришни кўпайтириш, унинг таннархини арзонлаштириш соҳасида яхшироқ натижаларга эришиб, хўжалик йилини ҳам ишлаб чиқариш-молиявий жиҳатдан яхшироқ кўрсаткичлар билан якунлаганликларига қарамай, кам пахта етиштирган ва унинг таннархи қимматлашиб кетишига йўл қўйган, хўжалик йилини ишлаб чиқариш-молиявий жиҳатдан қониқарсиз якунлаган 17- ва 7-совхозларнинг ишчиларига нисбатан анча кам ҳақ олганлар.

Бундан ташқари айтайлик ўтган йили планлаштириш вақтида йўл қўйилган камчиликлар келгуси йил учун план тузган вақтда ишлаб чиқариш соҳасида юқори кўрсаткичлар белгилашга тўсқинлик қилди ва ишчиларнинг иш ҳақи миқдорини асоссиз равишда кўп ёки оз қилиб белгилашга олиб келди. Одатда хўжаликларнинг плани ўтган йилги эришилган даражага қараб ёки ундан бирмунча зиёдроқ қилаб белгиланарди. Бу ҳол ишчилар белгиланган планнинг бажарилишидан манфаатдор бўлишини таъминламасди ва совхозларда меҳнат унумдорлигини оширишга тўсқинлик қиларди.

Планлаштириш практикасида илгари юз бериб келган беқарорлик, совхоз мулкига хўжасизларча муносабатда бўлиш, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини етиштириш учун белгиланадиган тариф фондларининг мукаммал эмаслиги ва об-ҳаво шароити қишлоқ хўжалиги учун ноқулай келганлиги совхозлар ходимларининг етиштирилган маҳсулот учун тўланадиган қўшимча ҳақдан шахсий моддий манфаатдорлигини камситишга олиб келди ва олиб келмоқда. Айтайлик, ёз ойларида об-ҳаво шароити ноқулай келиши сабабли планда назарда тутилмаган қўшимча меҳнат ва маблағ сарфлашга тўғри келади. Натижада меҳнат ҳақи фондини тежаш ўрнига ошиқча пул тўланади ва бу маҳсулот учун қўшимча тўланадиган ҳаққа бевосита таъсир қилади. Бунинг аксича, бригадалар табиий шароит мажбур қилганлиги сабабли белгиланган миқёсдаги ишни тўла бажармайди ва натижада меҳнат ҳақи фондидан иқтисод қилинади ва ана шу тежалган маблағ ишчиларга етиштирилган маҳсулот учун қўшимча ҳақ сифатида бериладии.

Бригаданинг ишлаб чиқариш-молия планида назарда тутилмаган ишни бажарганда бунинг учун хўжалик ҳисобидан зарур миқдорда иш ҳақи фонди ажратиш ва ана шу қўшимча ишга тўланадиган ҳақни бригада ҳисобига ўтказмаслик зарур. Бригада учун ажратилган қўшимча иш ҳақи фонди ҳам етиштириладиган маҳсулотнинг таннархига кирмаслиги керак, чунки бу кўрсаткич бригада ишчиларининг моддий манфаатдорлигини оширишнинг ҳал қилувчи фактори бўлмоғи лозим.

Совхозларнинг ишчиларига пландан ташқари етиштирилган маҳсулот учун унинг таннархига қараб маълум миқдорда мукофот беришнинг ташкил топган практикаси шунга олиб келдики, ходимлар белгиланган планнинг бажарилишидан манфаатдор бўлмай қолдилар, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг турли соҳаларидаги аҳвол бир хил бўлмай қолди. План бир хил даражада ошириб бажарилгани ҳолда механизаторларга энг кўп мукофот берилади. Сувчилар, оддий ишчилар ва хизмат кўрсатувчи кишилар эса камроқ мукофот олади. Механизатор, албатта, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг асосий фигураси ҳисобланади. Бироқ ҳосилнинг тақдири учун сувчи ҳам, бошқа ишчилар ҳам механизатор каби жавобгардирлар.

Совхозларда меҳнатга ҳақ тўлашнинг тўрт йиллик тажрибаси шундан далолат берадики, юқоридаги камчиликларни тезроқ бартараф этиш, фақат механизаторларнигина эмас, балки бошқа ишчиларнинг ҳам моддий манфаатдорлигини ошириш юзасидан зарур чоралар кўриш керак.

Совхозлар янги шароитда ишлаётган ҳозирги вақтда оширилган план белгилангани учун қўшимча ҳақ тўлаш ҳақида ўйлаб кўриш зарур. Чунки совхоз ходимларини мукофотлашнинг амалдаги системаси оширилган план кўрсаткичларини бажариш, ишлаб чиқаришнинг ички резервларидан фойдаланиш учун курашга рағбатлантирмайди. Бунинг боиси яна шундаки, бериладиган мукофотнинг миқдори илгаридан ҳаммага маълум бўлади ва ана шу мукофотнинг салмоғи кўп ҳолларда пландан ташқари етиштирилган маҳсулот учун олинадиган қўшимча фойдада у қадар катта бўлмайди. Ҳозирги вақтда совхозларнинг ходимларини хўжаликнинг иш ҳақи фонди ҳисобидан ва ана шу иш ҳақи фонди доирасидагина мукофотлаш мумкин. Мукофотлашнинг бу тартиби кўп ҳолларда тушунмовчиликка олиб келади.

Мукофотлашнинг КПСС Марказий Комитети сентябрь (1965 йил) Пленуми томонидан тавсия этилган ва партия XXIII съезди томонидан маъқулланган янги системаси ҳозирги вақтда мамлакатимиздаги саноат корхоналарида синовдан ўтказилмоқда. Бу система корхоналарда махсус рағбатлантириш фонди вужудга келтиришни назарда тутади. Айниқса маҳсулот сифатини ошириш учун қилинадиган меҳнатни рағбатлантириш муҳим аҳамиятга эгадир. Бу қоида ҳозирча асосан саноат корхоналарида жорий этилмоқда. Мукофотлашнинг ана шу янги системасини қишлоқ хўжалигида, жумладан совхозларда ҳам жорий қилиш мумкинми? Албатта мумкин. Совхозларнинг ишчилари, мутахассислари ва раҳбар ходимлари учун мукофот хўжаликнинг рентабеллилик даражаси ошишига қараб белгиланмоғи керак. Давлат плани қанча ортиқ белгиланса, совхоз ходимлари ҳам шунча кўп ҳақ олишлари лозим. Моддий рағбатлантириш масаласига ана шу зайлда ёндошиш совхозлар экономикасини янада ўстириш талабларига тўла жавоб беради. Ҳаёт шуни тақозо этмоқда, КПСС XXIII съезди кўрсатган тўғри йўл шундан иборат.

Партия XXIII съезди ва Марказий Комитет март, сентябрь (1965 йил) Пленумларининг қарорларига мувофиқ, тайёрлов системасини жиддий яхшилаш масаласига алоҳида эътибор берилмоқда. Бу соҳада ҳам кўпгина камчиликлар мавжуд бўлиб, уни такомиллаштириш талаб этиларди. Асосий камчилик шундан иборат эдики, тайёрлашнинг илгари амалда бўлган системаси колхоз ва совхозларнинг ишида ишончсизлик туғдирарди, уларга ўз ишлаб чиқаришларини тўғри планлаштириш имкониятини бермасди. Бунинг устига, ана шу планлар йил давомида бир неча марта ўзгартириларди. Колхоз ва совхозларга кўп ҳолларда йил давомида планда дастлаб белгиланганига қўшимча маҳсулот тайёрлаш ҳақида топшириқлар бериларди. Масалан, Герман Титов номли 6- совхозда пахта тайёрлаш плани йил давомида бир неча марта ўзгартирилган. «Голодностепстрой» бошқармасига қарашли бошқа совхозларда ҳам худди шундай қилинган.

Планлаштиришдаги бу беқарорлик қишлоқ хўжалик ишларининг боришига жиддий зарар етказарди, чунки у совхоз ходимларида асабийликни вужудга келтирарди, уларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш имконини бермасди ва мўл ҳосил тўплаш учун интилишни сусайтирарди.

Шу сабабли бизнинг бутун тайёрлов системамизни такомиллаштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг бир неча йилга мўлжалланган қатъий планига ўтиш зарур деб топилди. 1965 йилдан бошлаб маҳсулот тайёрлаш плани бир йил учун эмас, балки 1970 йилгача бўлган давр учун тасдиқланди. Бу план қатъий бўлиб, унда умумдавлат ва хўжаликларнинг манфаатлари бир-бирига жуда тўғри мослаштирилган.

Навбатдаги беш йиллик учун барқарор план белгиланишини турмушнинг ўзи тақоза этди ва у қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчи кучларининг ривожланиш манфаатларига мос келади ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтиришнинг муҳим воситаси бўлади.

С. ЙЎЛДОШЕВ.

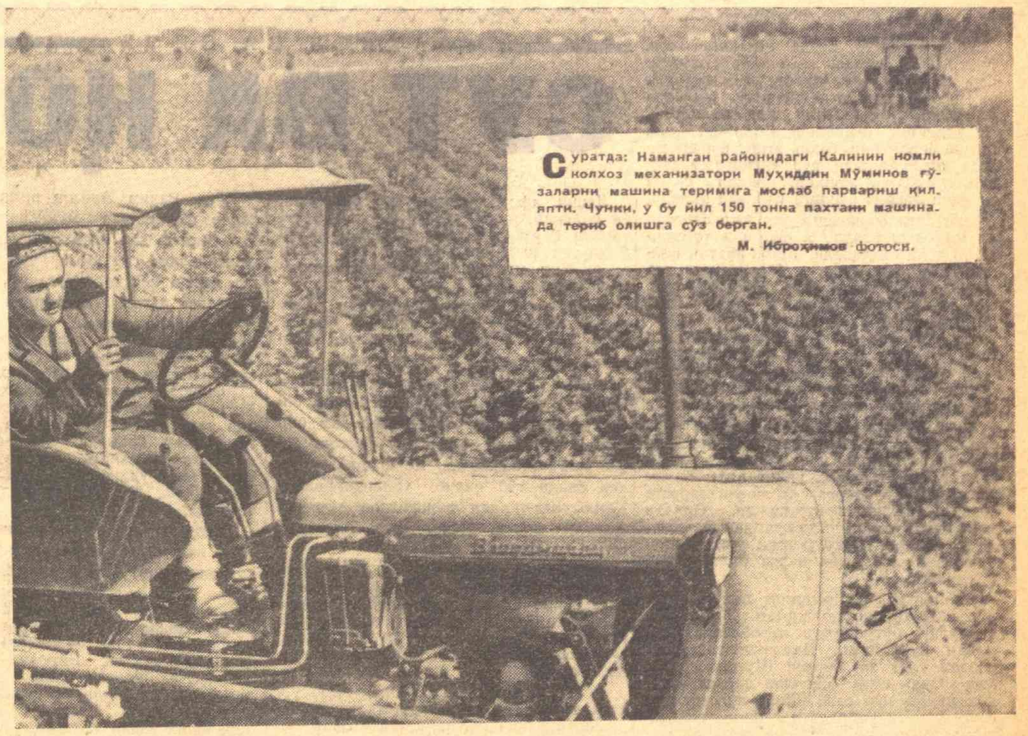

Суратда: Наманган районидаги Калинин номли колхоз механизатори Муҳиддин Мўминов ғўзаларни машина теримига мослаб парвариш қиляпти. Чунки, у бу йил 150 тонна пахтани машинада териб олишга сўз берган.

М. Иброҳимов фотоси.

ШИНГИЛ ХАБАРЛАР

ГУРЛАН районии марказида 50 минг тонна пахтани қайта ишлаш қувватига эга бўлган янги пахта тозалаш заводи қад кўтарди.

Қ. ИБРОҲИМОВ.

●

ИШТИХОН. Район матлубот жамияти олти ойлик савдо планини 109 процент адо этди.

С. ХУЖАЕВ.

●

Фарғона газлаштириш тресги коллективи шаҳардаги 13 минг хонадонга зангори олов олиб кирди. Йил охиригача Фарғона шаҳри ва Қиргули посёлкасида яна 1130 та хонадон газ олади. Беш йилликнинг охиригача эса Фарғона шаҳри тўла газлаштирилади.

Т. МАҲМУДОВ.

●

Куни кеча Фарғонадаги 8-қурилиш трестининг аҳил коллективи 6 та тўрт қаватли уй-жой биносини пардозлаб бўлиб, фойдаланишга топширди.

●

Оққўрғонда янги кўл қуриб битказилди. Кўл атрофида кийимларни ечиб қўядиган жой, соябонлар, ошхона, чойхона, сув сотиладиган дўконлар бор.

М. СУЛТОНОВ.

БЕЛОРУССИЯ ҲАШАРИ

Ўзбекистон пойтахти аҳолиси бошига тушган кулфатни енгиллаштиришга отланган белоруссиялик бинокорларнинг дастлабки отряди 16 июндаёқ Тошкентга келган эди. Ўша куни Минск қурилиш-монтаж поезди беҳисоб қурилиш материаллари ва қўли гул бинокорларни олиб келган эди. Дўстларимиз Чилонзорнинг 12-кварталида жойлашиб, иш бошлаб юборишди. Улар саҳни 13 минг квадрат метр бўлган 5 та кўп қаватли уй-жойни шу йилиёқ қўлдан чиқаришга аҳд қилишган.

Биз куни кеча белоруссияликлар ҳузурида бўлиб, уларнинг иши билан танишдик. Дўстларимиз ҳар бири 100 квартирали иккита гигант уй-жой биносига пойдевор ётқизишаётган экан. Нарироқда эса яна иккита шундай уйнинг пойдевори учун жой тайёрланяпти.

— Икки кун деганда паҳлавон башня кранини ўрнатиб бўлдик, — дейди кранчилар бригадасининг бошлиғи Яков Иванович Дорохов. — Бугун иккинчи кранни монтаж қиляпмиз. Эртага уни ҳам ишга туширамиз. Ана шундан кейин қурилиш суръати қизигандан қизийди.

Белоруссиялик қурувчиларнинг биринчи поезди қурилиш майдонидан сал нарида қардошларимизнинг иккинчи отряди меҳнат қиляпти. Иккинчи қурилиш поезди бинокорлари 12 минг квадрат метр саҳнли 4 та уйни тиклайдилар. Ҳар икки коллектив 25 минг квадрат метр уй-жойни шу йилиёқ фойдаланишга топшириш ниятида. Эзгу ниятингиз рўёбга чиқишига тилакдошмиз, азиз дўстлар!

А. КИМ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

МАРДЛИК ШАҲРИГА

● ХАБАРОВСК. Амур дарёси соҳилларидан Тошкентга саккиз квартирали йиғма уйларнинг катта партияси юборилди. Амур бўйидаги иморатсозлик корхоналари Ўзбекистонга юборган стандарт уйларга 350 оила жойлашса бўлади.

● РИГА. «Союзинвентарь»нинг Латвия базаси шиша алюминий ва пластикдан ясалган «Лилия» йиғма савдо павильонлари партиясини Ўзбекистон пойтахтига жўнатди. Бу павильонлар сув, мева, кондитер моллар билан савдо қилиш учун жуда ўнғай. «Лилия» деб аталган бу чиройли павильонлар ям-яшил скверлар ва паркларга ўрнатилса, бу жойларга яхши ҳусн беради.

● ЛЕНИНОБОД (Тожикистон ССР). Бу ердан мардлик шаҳрига башня кранлари юборилди. Бу кранлар Тошкент Чилонзорида тўртта катта панелли иморатларни йиғишга хизмат қилади. Бу иморатларни Ленинобод қурилиш трестининг монтажчилари қуришга киришди.

(ТАСС мухбирлари).

Олтой — 20- йиллар адабиётимизда ўзига хос мавқеи, ўрни, овозига эга бўлган шоирлардандир. Ўша йиллари шоирнинг «Ер юлдузлари», «Чақмоқлар» каби тўпламлари нашр этилган. У вақтли матбуот саҳифаларида асарлари билан тез-тез кўриниб, янги давримизни, инқилоб ғояларини, озодликни, комсомолни жўшиб куйлади.

Олтой ҳозир адабиёт тарихига оид материаллар, янги шеър ва достонлар устида иш олиб бормоқда.

Қуйида шоир шеърларидан намуналар ўқийсиз.

Ў Г И Т

(ЎҒЛИМГА)

Эл кўнглин яра қилган адо бўлади,
Оқ сутни оқламаган гадо бўлади.
Юрт аҳлига жафо қилмоқ ноинсофлик,
Яхши одам эл ишига фидо бўлади.

Нуроний донолар идрокингга бош.
Зулматни ёритган партия — қуёш.
Ленин ғояларин шуурингга йиғ,
Ҳаёт синовига айлагин бардош.

Доимо қадрла дўстлар иззатин,
Шунда англайдирсан ҳаёт лаззатин.
Ҳар ишга лойиқ бўл, эй, ўғилгинам,
Сингдир яхшиликнинг бор фазилатин.

Иқболинг гўзалдир, жонажон ўғлим,
Элингнинг дардига бўл дармон, ўғлим.

О Қ Ш О М

Оқшом — сурмаранг ажиб гўзаллик,
Оқшомлар дилга ором, тасалли.
Ошиқ-маъшуқлар маскани оқшом,
Ширин қўшиқлар маскани оқшом.

Кундуздек оқшом юз рангга эга,
Соҳилда толлар бошини эгар.
Куйлар етади қулоқларингга,
Хушбўй уради димоғларингга.

Кундузлар ял-ял нур сочар қуёш,
Оқшомлар дилни аллалайди Ой.
Тилаклар эзгу, кўнгиллар-чи ёш,
Балқиб ётади юртимда чирой.

Оқшом гўзалдир, кўкда юлдузлар.
Соҳилда яйрар йигитлар, қизлар.

С Е В Г И

Кулиб турган чеҳрангда лолазор кўрдим,
Чақнаб турган кўзингда минг баҳор
кўрдим,
Лабинг кулгуси менга роҳат бағишлаб,
Ўзингни ҳам, кўзингни беозор кўрдим.

Ёнимдан ўтиб кетдинг ноз, хиром айлаб,
Ишқингда ёнган дилим бутунл ром
айлаб.
Шундан бери кўрганда лол қолур тилим,
Кузатаман иззату эҳтиром айлаб.

Дилларда ёнар мангу зафар нашъаси,
Менман муҳаббатинг қайноқ чашмаси.
Чашма бўйида сени кўрган кунимдан
Юракка муҳр этилди ишқ сарлавҳаси.

Муҳаббат масканидир элим-давлатим,
Севги билан улғаяр бахтим, шавкатим.

Шифокорлар минбари

ЁЗНИНГ ҚУВОНЧ ВА ТАШВИШЛАРИ

«Ҳурматли редакция!
Биз «Совет Ўзбекистони»да босилаётган медицинага оид маслаҳатларни доим ўқиб борамиз ва унга амал қиламиз. Газетанинг навбатдаги сонларидан бирида ўткир гастрит (ошқозоннинг ўткир яллиғланиши) касаллиги ҳақида тушунтириш берсангиз.
Салом билан
Қодирали КОМИЛОВ,
Омонбой ПИРМАТОВ».

Ўлкамизда пишиқчилик. Бозор ва дўконларга турли-туман мевалар, помидор ва сабзавотлар чиқди.

Лекин худди шу иссиқ ойларда ошқозон-ичак касалликларидан эҳтиёт бўлиш керак. Бу касалликларнинг келиб чиқиши кўп жиҳатдан мева-чеваларга ҳам боғлиқ. Бундан ташқари, юқори даражадаги иссиқ таъсирида киши организмида, айниқса, ҳазм қилиш органларида қатор ўзгаришлар рўй беради.

Ошқозон-ичак касалликлари жуда хилма-хил ва уларни юзага келтирувчи сабаблар ҳам турлича. Айниқса, ёз пайтида ошқозоннинг ўткир яллиғланиши — гастрит кўп учрайди. Бу касалликлар бирдан кўп гўшт, сифатсиз, бузилган таом ва ҳаддан ташқари иссиқ ёки совуқ овқатларни истеъмол қилиш натижасида пайдо бўлади. Иссиқ кунларда гигиена қоидаларига риоя қилинмаса, озиқ-овқатларда ҳар хил микроблар жуда тез кўпаяди. Бундай ифлосланган овқатларни истеъмол қилиш ҳам ўткир гастритга сабаб бўлади.

Булардан ташқари, ёз кунларида ошқозонда сок ажралиши камаяди ва унинг микробларни ўлдириш ҳамда овқат ҳазм қилиш кучи пасаяди. Ўткир гастрит тўсатдан, овқатлангандан 6-12 соат кейин бошланади. Беморнинг иштаҳаси бўғилади, кўнгли айнийди, қусади ва қорнида оғриқ пайдо бўлади. Касаллик аста-секин кучайиб, қоринда оғриқ зўраяди ва бир оз ҳарорати кўтарилади.

Бу касалликка йўлиқмаслик учун энг аввал дўкон ва шаҳар бозорларидан сотиб олинган нарсаларни тозалаб, қайнатиб ёки ковуриб истеъмол қилиш тавсия этилади. Ҳозир таомни фақат бир кунга мўлжаллаб тайёрлаш керак.

Баъзи вақтларда гастритлар ингичка ва йўғон ичакларнинг яллиғланиши билан давом этади. Лекин ичакларнинг яллиғланиши ўзига мустақил равишда дизентерия, қорин тифи, паратифлар ва сифатсиз овқатлардан заҳарланиш натижасида ҳам пайдо бўлади.

Ингичка ичак яллиғланганда, бемор қорни оғриётганлигидан, дармонсизликдан шикоятланади. Касаллик ўткирлашган маҳалда ич кетиши 15-20 мартага етади. Қоринда оғриқ кучаяди, беморнинг кўнгли айнийди ва қусади, иссиғи кўтарилади. Агар касаллик узоқ давом этса, уни шифохонада яхшилаб даволатиш лозим, акс ҳолда яллиғланиш ўт йўллари ва ўт қопига ўтиб, сурункали касалга айланади.

Баъзи вақтларда ич кетиш касаллиги ҳар хил мева ва сабзавотларни кўп ейиш, ёғ ҳамда оқсил моддаларини эса кам истеъмол қилиш натижасида пайдо бўлади. Бундай овқатланиш натижасида карбон сувлари ачийди ва микроблар ўсади. Ачиш ҳолатининг кучайиши ингичка ва йўғон ичак деворларини яллиғлантиради ва натижада ич кетиши зўраяди.

Сурункали ич кетиш натижасида оқсил, ёғ, карбон сувларнинг ичакдан сўрилиши, витаминларнинг организмда синтез қилиниши бузилади. Натижада бемор озади ва организмда витаминлар камайиб кетади.

Яна ёзнинг иссиқ кунларида киши кўп терлаши натижасида организм сув ва туз йўқотади. Киши қаттиқ чанқайди. У совуқ ёки газ сув ичади. Натижада организмда сув миқдори ошиб, ош тузи камаяди, қон суюлади ва терлаш яна кучаяди. Бу нарса ичак ҳаракатини оширади, натижада тез-тез ич кета бошлайди. Бундай шароитда ичакнинг шиллиқ қаватлари овқат моддалари ва ҳар хил микроблар таъсирида тез яллиғланади. Иссиқ цехларда ишлайдиган ишчилар ўртасида учрайдиган ошқозон-ичак касалликлари, кўпинча, шу сабаблар натижасида пайдо бўлади.

Кўпинча ич кетиши ўзида ҳар хил микроблар сақлаган овқатларни истеъмол қилиш натижасида ҳам рўй беради. Бунга асосан салмонеллай ботулизм, стафилококк ва бошқа микроблар сабаб бўлади. Бу микроблар гўшт, балиқ ва сутли овқатларда тез кўпаяди. Заҳарланиш белгилари сифатсиз ва бузилган овқатни истеъмол қилгандан 20-24 соат кейин бошланади. Беморнинг қорнида оғриқ пайдо бўлади, кўнгли айнийди ва қусади. Бир неча соат давомида бемор жуда кучсизланиб қолади.

Озгина қорин оғриши, дармонсизланиш ва иштаҳа пасайиши биланоқ врачга мурожаат қилиш керак. Шундай қилгандагина касалликни тезда даволаш ва атрофдаги кишиларни касалланиш хавфидан сақлаш мумкин.

Овқат билан заҳарланишнинг олдини олиш учун сут ферма ходимларини доимий медицина назоратидан ўтказиб туриш керак. Ангина ёки бошқа касалликлар билан оғриган кишилар озиқ-овқатлар тайёрлашда иштирок этиши мумкин эмас. Чунки улар овқатлар орқали бошқа кишиларни ҳам касаллантиришлари мумкин.

Овқатларни, албатта, тоза ҳолда истеъмол қилиш керак, уларга сира пашша қўндирмаслик лозим. Хом ва пиширилган таомларни холодильник ёки бирор совуқ жойда асраш зарур. Ариқ ва ҳовуз сувларини, албатта, қайнатиб ичиш керак. Пиширилган гўштни 4 даража иссиқда сақлаш мумкин. Уксус кислотаси, ош тузи ва лимон кислотаси озиқ-овқат моддаларини яхши сақлашга ёрдам беради.

«Озодалик — саломатлик гаровидир» дейилади халқ мақолида. Қайси ер озода бўлса, у ерда микроблар бўлмайди. Бу йилги ёзнинг жуда иссиқ келиши ва табиий офат туфайли Тошкентда аҳоли учун тегишли маиший қулайликларнинг етарли даражада эмаслиги шаҳарнинг санитария ва гигиена ҳолатига алоҳида аҳамият беришни талаб қилади. Корхона, аҳоли яшайдиган уй-жой, умумий овқатланиш шохобчалари, болалар муассасалари, кўча ва ҳовлиларни доимо тоза тутиш юқумли ичак касалликларининг олдини олишда муҳим тадбирлардан ҳисобланади.

Б. ҚОДИРОВ,
медицина фанлари кандидати.

ПАРТИЯ ҚАРОРЛАРИ — ОММАГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг жамоат тартибини бузиш ҳолларига қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги тадбирлари Ўзбекистон ССР Олий судида кенг муҳокама қилинди. Ўзбекистон ССР Олий суди Президиуми мазкур қарорни амалга ошириш учун конкрет тадбирлар белгилади.

Кеча республика Олий суди аъзолари М. К. Мирзаалимов, А. Г. Михайлянц, В. Н. Семёнова, Р. А. Янко ва бошқа масъулиятли ходимлар Тошкентдаги бир канча корхоналарнинг ишчилари билан учрашдилар. Бу учрашувларда безориликка қарши курашда жамоатчиликнинг катта роли ҳақида, ҳар қандай безорилик давлат органлари ва совет жамоатчилиги томонидан қатъий зарбага учраши лозимлиги тўғрисида фикр олишилди. Гулистон районида эса Ўзбекистон ССР Олий суди раисининг биринчи ўринбосари М. М. Биркин ана шундай суҳбат ўтказди. Унда Сирдарё области суд органлари ходимлари қонунбузарларга қарши курашни кучайтиришга даъват этилди. Республика Олий суди ходимлари ўтказган учрашувларда меҳнаткашлар коллективлари партия ва ҳукуматнинг қарорларини амалга оширишда фаол қатнашишга тайёр эканликларини билдирдилар. Барча учрашувлар, мамлакатимизда қонунбузарларга ўрин йўқ, деган шиор остида ўтди.

ТАСС АХБОРОТИ

«КОСМОС-126» ПАРВОЗДА

1966 йил 28 июлда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-126» учирилди.

Йўлдош ичига, ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ, космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб бермоқда.

АХЛОҚ ВА ОДОБ

СУТ ВА ҚОН

Она сути — осуда гўдакнинг илк ризқи. Она сийнаси эса ҳаёт чашмаси. Она дарё меҳри билан бутун вужудидан оқ сутини силқитиб, покиза қалбида чақалоқ фарзандига армуғон этади. [illegible] она бутун борлиғини бахш этиб, жигарбандига термулишини кўз ўнгингизга келтиринг. У, ўз жонини, қонини оқ сийнаси орқали наслига бағишлайди.

Она сути фарзандга бир умр [illegible] лаззат бахш этади. У фарзанд томирида то абад сақланади. [illegible] «уҳ, она сутим оғзимга келди» дейди. [illegible]

Она қонини? Зотан она кўкрак сути билан бирга фарзандининг вужудига ўз қонини ичиради. Она қони шу қадар азиз ва муътабарки, унинг [illegible] тўкилган бир қатраси ер юзини ларзага солади, гиёҳларни қуйдиради. [illegible] Агар шундай бўлса борми, унда унинг гуноҳини ҳеч нарса билан ювиб бўлмайди.

Оналар ҳақида инсоннинг тарихи жуда кўп [illegible] сўзлар қолдирган. Достонлар, ҳикоялар, бутун-бутун китобларда она мадҳи куйланади. Дарҳақиқат, дунёда онадан улуғ зот борми! Шунинг учун ҳам «Она» сўзи [illegible] «Она-Ватан» деймиз, «она-Ер» деймиз. [illegible]

Ёш болалар биринчи марта она тўғрисидаги ашулани ёдлайдилар. Гўдак тилга кириб, даставвал «Она» сўзини талаффуз этади. Онанинг жонига қасд қилган, ҳатто онага қўл кўтарган фарзанднинг гуноҳини ҳеч ким кечирмайди. Чунки она муқаддас зот. Она бир кеча чеккан азоби билан фарзандини бир умрга қарздор қилади. Бир қултум кўкрак сутини оқлаш учун бола бутун умр бўйи онанинг хок-пойида бўлса камлик қилади.

Лекин, афсус, надоматлар бўлсинки, ўз онасини, туғиб ўстирган, эмизган, тарбия берган онасини ўз қўли билан ўлдирган нобакор фарзанд ҳам бўлар экан. Бир мудҳиш воқеанинг тафсилотини эшитинг:

Қашқадарё областининг Қарши районида [illegible] деган қишлоқ бор. У ерда Раҳим Азизов деган ўттиз яшар йигит яшар эди. У саводсиз эмас, ўрта мактабни битирган. Оилалик, хотини, [illegible] боласи бор. Отаси Азиз Мустафоев билан онаси [illegible] ҳам бир жойда яшашади. [illegible] Ҳамма ота-оналар фарзанддан нималарни кутса, булар ҳам Раҳимдан шуни кутишган.

1965 йилнинг 16 ноябрдан 17 ноябрга ўтар кечаси эди. Раҳим ярим кечада маст бўлиб келиб, [illegible] Раҳим:

— Нима ишинг бор сенларнинг, ўртага тушма — деб отасига ўшқиради, [illegible]

[illegible] ақалли қўли қалтирамайди.

Раҳим Азизов суд қилинади. Область суди уни отиб ўлдиришга ҳукм чиқаради. Ўзбекистон ССР Олий суди коллегияси область судининг ҳукмини тасдиқлайди. Ўз онасига ўқ узган модаркушга бундан бошқа жазо бўлиши мумкин эмас, албатта.

Хўш, Раҳим Азизов нима учун шу қадар разиллик [illegible] кетди. Ҳар бир оилада бўлиши мумкин бўлган пасти-баланд гап нима учун бу оилада қон билан фожиали тугади?

Раҳим илгари шофёрлик қиларди. [illegible] ичкиликбозлик кўчасига кириб қолди. [illegible]

Бора-бора лаънати ичкилик Раҳимнинг вужудини заҳарлаб, кўзини кўр, қулоғини кар, ўзини тош бағир қилиб қўйди. [illegible]

[illegible] пуписа қилиб, милтиқ ўқталмоқчи эдим» дебди у ўз аризасида. Демак, онасини отган вақтда нима ўйлаганини эслай олган экан, у қаттиқ маст эмас экан-да. Хўш, у шундай деб ўйлаган ҳам бўлсин, онаси ҳаётга қайтадими? Йўқ. Мо[illegible] онаси тирилмас экан, у нима деб дунёда тирик қолмоқчи? У нима де[illegible]

[illegible]

[illegible] Лекин вақт ўтган, бегуноҳ кишилар жабрланган, ҳатто оқибати ўлим билан тугаган бўлади.

Эскидан қолиб келаётган эзгу тилак бор. Ота-оналар: «фарзанд доғини кўрмайлик» деб илтижо қилишган. Она саккиз, ўн ҳатто ундан ҳам кўп [illegible]

[illegible] Онанинг ҳаётбахш сийнаси қора тупроқда ҳам оқил фарзандлар йўлини машъалдай ёритгай. Онасининг қотили бўлган шахсни яхшилар олами қарғаб, лаънатлагай.

Ҳабиб НУЪМОН.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.55 — Озодалик — саломатлик гарови. 8.25 — Қўшиқлар. 9.30 — Арфа пьесалари. 9.45 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (тож.). 10.30 — Концерт. 11.10 — Радиопочта. 11.25 — Концерт. 12.15 — Спорт эшиттириши (рус.). 12.30 — [illegible] концерт. 12.50 — Туркманистон радиоси эшиттириши. 13.30 — Мария Гринберг чалади. 16.15 — Музикали соат. 17.20 — Уйғур куйлари. 18.10 — Қўшиқлар. 18.30 — Концерт. 19.20 — Озарбайжон эстрада куйлари. 20.00 — [illegible] учун концерт. 21.20 — Музикали радиоинсценировка. 22.10 — Рақс куйлари. 23.10 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — Кўнгизча (болалар учун). 17.25 — Телевизион янгиликлар. 17.40 — Концерт. 18.25 — Ниначи цирк.

Ўзбек тилида: 18.35 — Она шаҳрим — Тошкентим («Ёшлик» студияси). 19.35 — Телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ (тажриба тарқасида)

19.30 — Футбол бўйича жаҳон биринчилиги. Финал (Англиядан). 21.45 — Тошкент кўрсатади. Концерт (Ўзбекистон халқ ҳофизлари).

23.00 дан — Москва кўрсатади (тажриба тарқасида).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 30/VII да Ёшликда берган кўнгил, 31/VII да Концерт.

САМАРҚАНД ДАВЛАТ АРХИТЕКТУРА-ҚУРИЛИШ ИНСТИТУТИ

қуйидаги факультетларнинг кундузги бўлимига

1966/67 ўқув йили учун

СТУДЕНТЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

1. Архитектура факультети ва ундаги ихтисос: архитектура.

2. Қурилиш факультети ва ундаги ихтисослар: а) саноат ва граждан бинолари қурилиши, б) қурилиш экономикаси ва ташкил қилиш.

Институт: турар жой ва жамоат биноларини лойиҳалаш ва қуриш бўйича архитекторлар, шаҳарларни ва аҳоли яшайдиган жойларни лойиҳаловчи архитекторлар, саноат ва граждан бинолари қурилиши экономикаси ва ташкил қилишга доир экономист инженерлар тайёрлайди.

Институтга кирувчилардан аризалар 1 августдан 20 августгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 21 августдан 15 сентябргача ўтказилади.

Ректор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: таржимаи ҳол, ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг асли, мактаб ёки иш жойидан ёки ҳарбий қисм қўмондонлигидан характеристика, 286-форма медицина справкаси, 3х4 сантиметр ҳажмида 4 та фотокарточка, меҳнат дафтарчасининг копияси. Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Ариза ва ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Самарқанд шаҳар, Максим Горький бульвари, 15-уй, Самарқанд давлат университети биносида, институт қабул комиссияси.

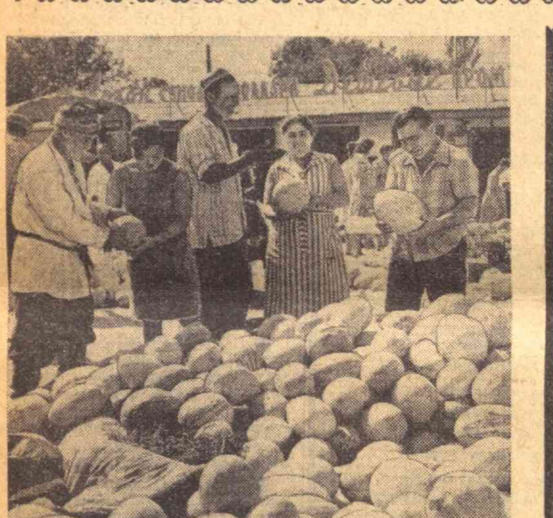

Шу кунларда Тошкент шаҳар бозорлари ва дўконларига турли район колхоз ва совхозларидан кўплаб қовун-тарвуз келтирилмоқда. Суратда: шаҳарнинг Госпитал бозорига келтирилган қовун-тарвузларни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотоси.

ТАСС БАЁНОТИ

Эфиопия ва Либерия томонидан Жанубий Африка Республикасига қарши қўзғотилган иш юзасидан халқаро суд шу йил 18 июлда ҳукм чиқарганлиги совет матбуотида хабар қилиб ўтилган эди. Эфиопия ва Либерия халқаро судга мурожаат қилиб, бу суд Жанубий Африка ирқчиларининг Ғарби-Жанубий Африкадаги жиноятқорона сиёсатини қоралашин, деб талаб қилган эдилар.

Жанубий Африка Республикаси ҳукумати Ғарби-Жанубий Африка территориясини қонунга хилоф равишда босиб олиб, шу мамлакат халқини қул қилишга ва Жанубий Африка Республикасидаги мустамлакачилик-ирқчилик тартибларини шу мамлакатга ҳам жорий қилишга уринмоқда. Бу ҳукумат Ғарби-Жанубий Африкани ҳақиқатда ўз мустамласига айлантириб юборди ва чет эл монополиялари билан бирга унинг аҳолисини шафқатсиз эксплуатация қилиб, очликка ва қирилишга маҳкум этмоқда.

Ғарби-Жанубий Африка халқининг ўз тақдирини ўзи мустақил ҳал қилиш тўғрисидаги ҳаққоний талабини Совет Иттифоқи, социалистик мамлакатлар ҳамда бошқа эркcевар мамлакатлар ва халқлар кенг қўллаб-қувватламоқдалар. Либерия ва Эфиопиянинг халқаро судга мурожаат қилиши инсонпарварлик ва қонун талабларига мос бўлиб тушган эди.

Халқаро суд Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг шу суд зиммасига юклаган вазифаларига биноан, қарор чиқариши ва унинг бу қарори Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мустамлака мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги декларацияси талабларига мос бўлиб тушиши лозим эди. Халқаро суд ҳаддидан ошган Жанубий Африка ирқчиларини қоралаши лозим эди. Аммо шундай қилинмади. Суд Эфиопия ва Либериянинг талабини рад қилди ва бу билан жиноятчиларни — ирқчилар ва мустамлакачиларни рағбатлантириш йўлига тушиб олиб, ўзини шарманда қилди.

Суднинг бундай қарори фақат жаҳон жамоатчилигига қилинган дағдағагина бўлиб қолмасдан, шу билан бирга халқаро ҳуқуқнинг ҳам таҳқирланишидир. Бу қарор Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Жанубий Африка ирқчиларига ва уларнинг Ғарби-Жанубий Африкадаги жиноятқорона сиёсатига қарши чиқарган жуда кўп қарорларига қўпол равишда зид бўлиб тушди. Бу қарор Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 1965 йилги XX сессиясида қабул қилинган резолюцияни асло назар-эътиборга олмади. Мазкур резолюцияда Жанубий Африка Республикаси ҳукмронларининг Ғарби-Жанубий Африканинг туб аҳолисига нисбатан ўтказаётган сиёсати инсониятга қарши бўлган, тинчлик ва хавфсизликка таҳдид солаётган жиноят деб қораланган эди.

Халқаро суд Ғарби-Жанубий Африка масаласи бўйича шармандали қарор қабул қилиш билан аслида Жанубий Африка ирқчиларининг ва уларга ҳомийлик қилаётган империалистларнинг манфаатларини кўзлади. Халқаро суд, аниқроқ қилиб айтганда, унинг ғарб тарафдори бўлган кўпчилик аъзолари, халқаро ҳуқуқнинг ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти уставининг ҳамма эътироф қилган принциплари ва нормаларини очиқдан-очиқ назар-писанд қилмай, мустамлакачи давлатларни ҳимоя қилаётганлигини кўрсатувчи мисолларнинг бир қанчаси илгари ҳам маълум эди. Халқаро суднинг Ғарби-Жанубий Африкага доир қарори Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қарашли бу органнинг ҳозирги фаолияти Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг уставида шу органга юкланган вазифаларга ва унинг олдига қўйилган талабларга жавоб бермаётганлигини кўрсатувчи яна бир далил бўлди. Суднинг составини ўзгартириш зарурлиги энди айниқса равшан бўлиб қолмоқда. Бу судда Африка — Осиё мамлакатларининг вакиллари ҳақли равишда тегишли ўрин олишлари лозим.

ТАСС ўзига берилган ваколатга биноан, шуни маълум қиладики, Совет ҳукумати халқаро суднинг мазкур қарорини қоралайди ҳамда Ғарби-Жанубий Африка халқини ва суднинг мана шу қонунсиз қарорига қарши чиқаётган Африка—Осиё давлатларини тўла равишда қўллаб-қувватлайди. Фервурд режими ўтказиб келаётган ирқий камситиш ва апартеид шармандали сиёсатига Совет Иттифоқи лаънатлар айтади. Илгари бўлганидек ҳозир ҳам Совет Иттифоқи Ғарби-Жанубий Африка халқини мустамлакачилик асоратидан тезроқ қутқариш ва унга ўз тақдири масаласини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқини бериш учун Африка мамлакатлари зарур деб топган чораларни қўллаб-қувватлашга тайёр.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мустамлака мамлакатларга ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги декларацияси дарҳол амалга оширилиши лозим.

Жанубий Африкадаги ирқчилик ва мустамлакачиликнинг инсониятга зид сиёсатига чек қўйилиши керак.

ИНДОНЕЗИЯНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ ҚАСАМЁД ҚИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 28 июль. (ТАСС). Индонезия президенти Сукарно бугун янги ҳукуматнинг қасамёдини қабул қилди. Янги ҳукумат составида 29 министр бор, деб хабар беради Ассошиэйтед пресс агентлигининг мухбири Жакартадан.

Сукарно «Мердека» саройида ҳукуматнинг қасамёдига бағишланган маросимида нутқ сўзлаб, Индонезия мустамлакачилик ва империализмга қарши курашни давом эттира беради, деди.

Тошкент темир йўл транспорт техникуми

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум: тепловоз хўжалиги, темир йўл транспортининг йўл хўжалигини қуриш ва эксплуатация қилиш, сим алоқа, радио алоқаси ва радиоэшиттириш, темир йўл транспортида автоматика ва телемеханика, саноат ва граждан бинолари қурилиши ихтисосларига доир **темир йўл транспорт техниклари тайёрлайди.**

Аризалар 1 августгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Техникумда кечки ва сиртқи бўлимлар ҳам бор. Кечки бўлимнинг: тепловоз хўжалиги, металларни қирқиб ишлаш ихтисосларига ҳамда сиртқи бўлимда темир йўл транспортининг ҳамма ихтисосларига қабул қилинади.

Ариза тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, 2-Сарикўл кўчаси, 3-уй (1, 5, 8, 9, 10, 12, 13-трамвайнинг «Сарикўл» ёки «Будённовская», 9-автобуснинг «Весна» остановкаси). Телефон В-8-40-85, В-8-43-25, В-8-44-98.

Футбол

«ПАХТАКОР» ПЕШҚАДАМЛИГИЧА ҚОЛДИ

ТЕЛЕФОНДА — «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАХСУС МУХБИРИ

Ўзбекистонлик футбол мухлислари газетамизнинг футбол обзорчиси Восп Маҳкамовнинг Ереван шаҳридан радио орқали берган репортажини, техник сабабларга кўра, яхши эшитолмаганликларини назарда тутиб, 28 июль куни кечқурун у билан телефонда боғландик. Ўйин тафсилотини ишқибозларга етказишга ҳаракат қилдик.

Арман футболчилари билан ўзбек футболчилари бир-бирларини «эскидан танийдилар». Улар «Б» классида қатнашган вақтларида ҳам ўзаро бир неча марта куч синашганлар. Бу иккала команда ўртасидаги учрашувлар доим кескин вазиятда, қизиқарли ўтади. Шунинг учун ҳам ишқибозларнинг диққатини доим ўзига тортади. Мана бугун ҳам Ереванлаги марказий стадион ишқибозлар билан лиқ тўлган. Халқаро категорияли судья С. Архипов (Москва шаҳри) ишораси билан тўп ўйинга киради.

Ўйин тафсилотини бошлаш олдидан шуни ҳам айтиб қўяйки, мен Арманистонга келган кунимоқ пахтакорчилар дам олаётган шаҳар атрофидаги боғчага бордим. Улар билан доим бирга бўлдим. Ўйин олдидан ўтказган машқларини кузатдим. Ўйин бошланиши олдидан команда капитани Тожировдан болаларининг ўйинга тайёргарлиги ва кайфияти ҳақида мулоҳазасини сўрадим.

— Кайфиятимиз жуда яхши. Маълумки, киевлик динамочилар каби биз ҳам биринчи давранинг ўтган 17 ўйинида бирор марта ҳам майдондан очкосиз чиқиб кетганимиз йўқ. Устозимиз Михаил Иосифович Якушин Англияга кетгандан бери Кутаисининг «Торпедо», Ростовнинг СКА ва Москванинг «Локомотив» командалари билан учрашиб, ҳисобимизга яна беш очко қўшиб олдик. Бугунги учрашувда ҳам майдондан қуруқ чиқиб кетмоқчи эмасмиз. Иккинчи августда Донецкда «Шахтёр» билан иккинчи давранинг биринчи учрашувини ўтказамиз. Михаил Иосифович ҳам ўша ерга етиб келмоқчи. Ҳар ҳолда, тарбиячимиз олдига ёруғ юз билан бориш ниятидамиз. Яна, ўйин кўрсатади. Олдиндан бир нарса дейиш қийин, — деди у.

Команда капитанининг айтгани тўғри чиқди. «Пахтакор» футболчилари «Арарат» командасидан ҳам бир очкони тортиб олиб, биринчи давра ўйинларини мағлубиятсиз, учинчи ўринда мустаҳкам ўрнашган ҳолда якунлади, ўз устозининг ишончини оқлади. Энди ўйин тафсилотига ўтайлик.

Ўйин бошланиши билан тезда шиддатли тус олади. «Арарат»нинг ҳужумчилари қандай бўлмасин меҳмонларга ўз ҳукмларини ўтказиб «Пахтакор» дарвозасига олдин тўп киргизишга ҳаракат қиладилар. Улар олдинги турдаги мағлубиятларининг «аламини» ҳам пахтакорчилардан олмоқчи бўладилар. Лекин командамизнинг ҳимоя чизиғи ўйинчилари ўзаро аҳил, иноқ ҳаракат қиладилар. Секин-аста устунлик пахтакорчилар қўлига ўтади. Красницкий, Раҳматуллаевлар энг қулай вазиятларда фурсатни қўлдан бой бериб қўядилар.

Ўйиннинг иккинчи ярмида Раҳматуллаев ўрнига майдонга Иброҳимов тушади. Шундан кейин, меҳмонлар ҳужуми янада жонланади. Улар бир неча марта бурчак тўпи тепадилар. Арман футболчилари ҳам «Пахтакор»нинг штраф майдонида икки марта хавфли вазият туғдирадилар. Ўйиннинг охирги 10 минутида ўзбек футболчилари «Арарат»нинг ҳимоячиларини шошириб қўяди ва майдонда тўла ҳукмронлик қилади. Ҳар икки команданинг ҳужумчилари зўр бериб уринишларига қарамай, ўйин 0:0 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

В. МАҲКАМОВ.

* * *

Биринчи даврадан кейин турнир жадвали қуйидагича:

КОМАНДАЛАР	У	Ю	Д	М	Т	О
1. «Динамо» К.	18	13	5	0	39: 5	31
2. «Спартак»	18	10	6	2	27:14	26
3. «Пахтакор»	18	7	11	0	19:11	25
4. ЦСКА	18	9	6	3	40:26	24
5. СКА Р.	18	11	1	6	29:27	23
6. «Торпедо» М.	18	7	6	5	28:21	20
7. «Нефтяник»	18	7	5	6	25:15	19
8. «Қайрат»	18	8	3	7	19:20	19
9. «Динамо» М.	18	7	4	7	26:22	18
10. «Динамо» Тб.	18	6	6	6	17:15	18
11. «Зенит»	18	7	3	8	23:28	17
12. «Черноморец»	18	4	7	7	18:22	15
13. «Динамо» Мн.	18	4	7	7	16:23	15
14. «Шахтёр»	18	6	3	9	16:23	15
15. «Торпедо» Кт.	18	6	3	9	24:32	15
16. «Арарат»	18	5	5	8	15:26	15
17. «Кр. Советов»	18	2	7	9	12:28	11
18. «Локомотив»	18	4	1	13	15:29	9
19. СКА Од.	18	1	5	12	9:30	7

Биринчи давранинг бошқа шаҳарларда бўлиб ўтган охирги учрашувлари қуйидагича бўлди: «Шахтёр» — «Динамо» (Киев) — 0:2, «Динамо» (Москва) ЦСКА — 2:4, «Динамо» (Минск) — «Спартак» 1:2, «Динамо» (Тбилиси) — Кайрат» — 0:0, «Нефтяник» — «Торпедо» (Москва) — 2:0, «Зенит» —СКА (Ростов) — 0:1, «Крилья Советов» — Черноморец» — 0:0, «Локомотив» — СКА (Одесса) — 2:0.

ТУРТИНЧИ УРИН, БРОНЗА МЕДАЛИ

СССР ва Португалия терма командаларининг кучи ҳақиқатан ҳам бир-бирига тенг экан, десак ишқибозлар бизнинг фикримизга қўшилишса керак. Ҳар иккала команда ҳам ярим финал мусобақаларида бир хил ҳисоб билан (1:2) мағлубиятга учрадилар. Ўтган куни улар Лондондаги «Уэмбли» стадионида ўзаро куч синашдилар. Бу ажойиб учрашув телевизор орқали кўрсатилгани учун ўйин тафсилоти ҳақида атрофлича тўхталиб ўтирмай, командалар состави ва тўпларнинг авторлари билан таништирамиз. СССР терма командаси — Яшин, (команда капитани) Пономарев, Хурцилава, Корнеев, Данилов, Сичинава, Воронин, Метревели, Банишевский, Серебряников, Малофеев. Португалия терма командаси— Перейра, Феста, Баптисте, Карлос, Хиларио, Граса, Колуна, Аугусто, Эйсебио, Торрес, Симоэс.

Ўйиннинг ўнинчи минутида Хурцилава штраф майдончасида тўпни қўли билан тўхтатади. Учрашувга судьялик қилган англиялик арбитр 11 метрлик штраф тўпи белгилайди. Эйсебио моҳирлик ва кучли зарб билан тўпни дарвозага киритади ва ҳисобни очади. Бу, Эйсебионинг чемпионатда урган 9-тўпи бўлиб, у шундан тўрттасини пенальтидан киритди. Танаффусга икки минут қолганда Метревели тепган тўпни дарвозабон Перейра ушлаб қололмайди. Уни Банишевский дарвозага киритиб ҳисобни бараварлаштиради. Ўйин тамом бўлишига тўрт минут қолиб, қўшимча 30 минут вақт берилар эканда, деб турилганда футбол бахти Португалия командасига кулиб боқади. Торрес ҳимоячиларимиз хатосидан фойдаланиб иккинчи тўпни киритади ва ўз командасини олдинга олиб чиқади.

Шундай қилиб Португалия командаси учинчи ўринни эгаллаб кумуш медали, СССР командаси эса тўртинчи ўринни эгаллаб бронза медали олиш ҳуқуқига эга бўлди. Қизиги шундаки, чемпионат олдидан чек ташланиб командалар группаларга бўлинганда ҳам Португалия — учинчи, СССР— тўртинчи группага тушган эди. Худди шунга ўхшаш биринчи группадаги Англия, иккинчи группадаги ГФР командалари ҳам бугун Лондондаги «Уэмбли» стадионида биринчи ва иккинчи ўрин учун курашади. Олтин ва тилла суви юритилган медаллар ҳам ўз эгасини топади. Турнир қаҳрамони кўкрагида олтин медаль порлагани ҳолда футбол «тахти»га ўтиради.

А. МАЪЗУМОВ.

161 ёшга кирганда ўтказилган биринчи матбуот конференцияси

БОКУ. 161 ёшга кирган озарбайжонлик деҳқон Шерали Муслимовни врачлар текшириб кўриб, ундан ҳеч қандай дард топиша олмади.

Буни Шерали бобонинг ўзи Бокуда ўтказган матбуот конференциясида гапириб берди. Кайфиятингиз қалай, деган саволга жавобан у «нега шундай савол берасиз? Ахир умримда мен бирон марта дардга чалинибманми?» — деди.

Баланд Талиш тоғларидаги Барзаву қишлоғида яшовчи Шерали бобо республика пойтахтига шу билан иккинчи марта келди. Биринчи марта бултур келган эди.

Шерали бобонинг отаси 120 йил, онаси эса 110 йил умр кўрган.

Жонажон колхозининг ҳаётида актив қатнашиб келаётганлиги учун Шерали Муслимовни яқинда Совет ҳукумати Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаган эди. Шерали бобо бунинг учун ҳукуматга чуқур ташаккур билдирди. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37263. Партия турмуши — В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 08652.